

VPRAŠALNIK ZA KANDIDATA ZA KOMISARJA**Wopke HOEKSTRA****Podnebje, ogljična nevtralnost in čista rast****1. Splošna usposobljenost, evropska zavezanost in osebna neodvisnost**

Kateri vidiki vaših osebnih kvalifikacij in izkušenj so še posebej pomembni za prevzem komisarske funkcije in promocijo splošnega evropskega interesa, zlasti na področju, za katero bi bili odgovorni? Kako boste prispevali k izvajanju političnih smernic Komisije? Kako nameravate uresničevati načelo enakosti spolov in vidik spola vključiti v vse politike svojega resorja? Kako boste zagotovili vključevanje mladih?

Kako lahko Parlamentu zagamčite svojo neodvisnost in kaj boste storili, da vaše pretekle, sedanje in prihodnje dejavnosti ne bodo vzbujale dvoma o opravljanju vaših nalog v Komisiji?

V veliko čast mi je bilo kot evropski komisar za podnebne ukrepe služiti v odhajajočem kolegiju Komisije pod vodstvom predsednice Ursule von der Leyen. Zelo motiviran sem tudi nadalje opravljati svoje delo za Evropsko unijo v dobro njenih državljanek in državljanov ter gospodarstva, njihove prihodnosti na področju blaginje in varnosti ter za Unijo, ki bo svoje mesto in odgovornost v svetu vzela resno.

Eden od zgodovinsko odločilnih elementov v letih mojega odrasčanja v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja je nedvomno bila hladna vojna, boleča delitev Evrope z zaveso in zidom. V zgodnjem otroštvu sem se naučil, da privilegij miru, blaginje in sodelovanja ni samoumeven in da si je zanje treba prizadevati. Leta v Rimu in pozneje v Berlinu in Fontainebleauju so mi omogočila življenje in delo v tujini, študij tujih jezikov, izkušnjo različnih načinov življenja ter najpomembnejše spoznavanje vrednot in sanj, ki nas Evropejce združujejo. Zavzemati se moramo zanje. Zaradi služenja javnemu dobremu in prevzemanja odgovornosti sem opustil svojo poklicno pot v zasebnem sektorju in se posvetil javni službi, najprej na Nizozemskem in od oktobra 2023 v Evropski uniji.

Kar zadeva mojo poklicno pot, sem imel priložnost sodelovati s številnimi različnimi partnerji po vsej Evropski uniji. Kot finančni minister sem sodeloval v koaliciji finančnih ministrov za podnebne ukrepe in pri zadevah, kot so unija kapitalskih trgov, ekologizacija nizozemskih financ in ustanovitev sklada za rast (*Groefonds*) za povečanje naložb v trajnostno rast. Poleg tega je Nizozemska v mojem mandatu sprejela zakon proti slamnatim družbam in obravnavala vprašanje plačil licenčnih jurisdikcijam, ki niso pripravljene sodelovati v davčne namene in imajo nizke davke.

V času svojega ministirovanja na nizozemskem ministrstvu za zunanje zadeve sem sodeloval s kolegi pri velikih izzivih našega časa, vključno z vojno, varnostnimi vprašanji, grožnjami in podnebnimi spremembami, pri čemer sem se zlasti naučil, kako pomembno je sodelovati. Kot minister za zunanje zadeve sem naredil vse, kar je v moji moči v prizadevanjih za čim bolj geopolitično Evropo, pri dobavi orožja Ukrajini in v zahtevah po pravni odgovornosti Rusije. Kot Evropska unija se lahko s temi izzivi najbolje spopademo s sodelovanjem doma v Evropi, pa tudi po svetu.

Kot komisar za podnebne ukrepe sem skupaj s kolegijem sodeloval z Evropskim parlamentom in Svetom pri razvoju, sprejemanju in izvajanju politik, potrebnih za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050, ter naših ciljev za leto 2030. Prepričan sem, da moramo podnebne ukrepe povezati z večjo konkurenčnostjo in uspešnim gospodarstvom, v katerem nihče ne bo prezrt. Prizadeval sem si za poenostavitev podnebne zakonodaje v zvezi s standardi za emisije CO₂ za težka vozila in certificiranjem odvzemov ogljika.

Vendar pa Evropa ne more sama rešiti izzivov podnebnih sprememb. Zato sem spodbujal ukrepanje Komisije na svetovni ravni v zvezi s podnebnimi spremembami in spoštoval našo zavezanost Pariškemu sporazumu. Skupaj s predsednico von der Leyen sva si z našimi partnerji po vsem svetu prizadevala za uspešen izid pogajanj na konferenci COP28, ki so v okviru pregleda globalnega stanja privedla do globalne zavezanosti k podvojitvi stopnje

izboljšanja energijske učinkovitosti, trojglednosti zmogljivosti proizvodnje energije iz obnovljivih virov in prehodu s fosilnih goriv.

Upam, da lahko rečem, da sem izpolnil zaveze, ki sem jih sprejel pred dvanajstimi meseci, ko sem bil kot kandidat za komisarja zaslišan v Parlamentu, in k temu se znova zavežem, če mi Parlament izkaže zaupanje. Če bom potrjen za komisarja za podnebje, ogljično nevtralnost in čisto rast, bom storil vse, kar je v moji moči, da ostanemo na poti k doseganju podnebne nevtralnosti ob hkratni rasti našega gospodarstva.

V tem okviru je pomembno ustvarjati ugodne pogoje za naša podjetja, da se lahko vključijo v orodja tranzicije, kot je mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM), ki bodo podprla večje podnebne ambicije EU in zagotovila, da podnebni ukrepi ne bodo ogroženi s selitvijo proizvodnje v države z manj ambicioznimi podnebnimi politikami. Pomagal bom pri razvoju naslednje faze tega prehoda, med drugim s predlogom, da se v naša evropska podnebna pravila vključi cilj 90-odstotnega zmanjšanja neto emisij za leto 2040. Ta cilj lahko dosežemo z zagotavljanjem konkurenčnosti in pravičnega prehoda. Prizadeval si bom tudi za evropski načrt za prilagajanje podnebnim spremembam v skladu s političnimi usmeritvami ponovno izvoljene predsednice in nadaljeval delo na področju odpornosti proti podnebnim spremembam, pripravljenosti in obvladovanja tveganj. Naša prizadevanja za blažitev podnebnih sprememb ob hkratnem prilagajanju podnebnim spremembam in pripravah nanje nam omogočajo, da prevzamemo vodilno vlogo v gospodarstvu. Zato bom skupaj z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za blaginjo in industrijsko strategijo ter v sodelovanju z drugimi zadevnimi komisarji in komisarkami dosegel dogovor o čisti industriji s poudarkom na razogljičenju, čistih tehnologijah in spodbujanju naložb.

Trdno sem prepričan, da ima področje obdavčitve ključno vlogo pri podpiranju konkurenčnosti, blaginje in pravičnosti ter pri izvajanju dvojnega prehoda. Če bom potrjen za komisarja, si bom prizadeval najti načine, kako bi lahko naši davčni sistemi podprli te cilje. Zlasti si bom prizadeval za obdavčitev energije in davčne ukrepe, ki spodbujajo uvajanje čistih tehnologij, ter preučil, kako bi lahko še bolj ekologizirali sisteme DDV. Pravičnost pri obdavčevanju je odvisna tudi od boja proti davčnim goljufijam, utajam in izogibanju davkom. Zato si bom prizadeval za ohranitev najvišje ravni ambicij v Evropi. Poleg naših domačih prizadevanj bom pri izvajanju globalnega sporazuma o mednarodni davčni reformi sodeloval z državami članicami.

Če bom potrjen za komisarja, bom počaščen in ponosen, da se bom pridružil kolegiju pod vodstvom predsednice Komisije, ki je leta 2019 postala prva ženska na tem mestu. V svoji celotni poklicni karieri sem podpiral enakost spolov, tudi z zagotavljanjem uravnotežene zastopanosti spolov v svojih ekipah. Raznolikost presega enakost spolov. Raznolike ekipe so najuspešnejše, zato bom spodbujal raznolikost povsod, kjer bo to mogoče. Kot oče se globoko zavedam, da je del moje starševske odgovornosti, pa tudi odgovornosti javnega uslužbenca, zagotoviti, da otroci podedujejo celino in planet, kjer lahko uspevajo in si prizadevajo za srečo. Zato se njihov glas mora slišati. V svoji sedanji vlogi sem redno sodeloval z mladimi na področju podnebnih politik, bodisi z ambasadorji podnebnega pakta, mladimi kmeti ali mladimi posamezniki, ki podpirajo določen cilj, da bi zagotovili upoštevanje svojih pogledov. Zavežem se, da bom v okviru mladinskih dialogov še naprej sodeloval z mladimi, ki jih bom z veseljem začel v prvih 100 dneh svojega mandata.

Če bom potrjen za komisarja, bom ravnal popolnoma v skladu s črko in duhom pogodb in kodeksa ravnanja članov Evropske komisije. Ne bom sprejemal navodil od nobene vlade ali drugega subjekta in bom vedno deloval v evropskem interesu. Če bi prišlo do kakršne koli situacije, ki bi lahko privedla do navzkrižja interesov, ali če bi bila moja nepristranskost vprašljiva, bom o tem nemudoma obvestil predsednico. Moja izjava o interesih je javna in popolna. Poskrbel bom, da jo bom posodobil, če se bodo moje osebne okoliščine spremenile.

2. Upravljanje resorja in sodelovanje z Evropskim parlamentom

Ali se lahko zavežete, da boste Parlament ustrezno obveščali o svojih dejavnostih in ukrepih vaših oddelkov? V katerem primeru bi morali po lastnem mnenju pred Parlamentom odgovarjati za svoje ravnanje?

Kaj ste pripravljene izrecno obljubiti v zvezi s sodelovanjem in navzočnostjo v Parlamentu, tako na sejah odborov kot na plenarnem zasedanju, preglednostjo, sodelovanjem in učinkovito nadaljnjo obravnavo stališč in zahtev Parlamenta glede zakonodajnih pobud? Ali ste v zvezi z načrtovanimi pobudami in tekočimi postopki pripravljene Parlamentu posredovati pravočasne enakovredne informacije in dokumente kot Svetu?

Po tesnem sodelovanju z Evropskim parlamentom v svoji sedanji vlogi komisarja za podnebne ukrepe sem iz prve roke pridobil izkušnje z vodenjem, strokovnim znanjem in zavezanostjo Parlamenta našemu programu za ukrepanje proti podnebnim spremembam do leta 2050. Če bom potrjen za komisarja, se bom ponovno zavezal sodelovanju s Parlamentom ter v celoti spoštoval njegovo institucionalno vlogo in pravice na področju podnebja, ogljične nevtralnosti, čiste rasti in obdavčitev. Poleg tega bom zagotovil, da službe v moji pristojnosti uporabljajo enak duh sodelovanja in spoštovanja do vloge Parlamenta na zadevnih področjih politike.

Pod vodstvom predsednice bom tesno sodeloval z vsemi člani in članicami kolegija. Za zagotovitev popolne skladnosti in doslednosti našega dela bo zame osrednjega pomena tesno sodelovanje z izvršno podpredsednico oziroma izvršnim podpredsednikom za čisti, pravični in konkurenčni prehod ter izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za blaginjo in industrijsko strategijo, pa tudi sodelovanje z drugimi komisarji in komisarkami, tudi na področju finančnih storitev, okolja in odpornosti v zvezi z vodo, kmetijstva, energije, prometa, trgovine, pa tudi poenostavitve.

Vedno sem trdno zagovarjal stališče, da prizadevanja za doseganje skupnih ciljev in zagotavljanje uspešnih rezultatov v največji možni meri temeljijo na rednem dialogu, sodelovanju, medsebojnem zaupanju in preglednosti. V celoti se zavežujem, da bom v dobri veri sodeloval z Evropskim parlamentom v skladu z okvirnim sporazumom. To velja za Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane (ENVI), Odbor za ekonomske in monetarne zadeve (ECON) in njegov Pododbor za davčne zadeve (FISC), Odbor za industrijo, raziskave in energetiko (ITRE) ter vse druge odbore, ki kažejo zanimanje za podnebje, ogljično nevtralnost, čisto rast in obdavčitev ter jih vodi potreba po dialogu.

Ker imam neposredne izkušnje s številnimi različnimi neposrednimi stiki s Parlamentom, mi sodelovanje ne predstavlja le institucionalne dolžnosti, temveč temelj naših odnosov in podlago za uspešno oblikovanje in izvajanje politik. V primeru moje potrditve za komisarja bom še naprej dejaven v parlamentarnih razpravah ter bom s Parlamentom in njegovimi poslanci in poslankami sodeloval v različnih oblikah na področjih mojih pristojnosti. Zavežujem se, da bom vlogo Komisije opravljal v zakonodajnem postopku, tudi na tristranskih srečanjih med Parlamentom, Svetom in Komisijo, ob doslednem spoštovanju Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje in okvirnega sporazuma med našima institucijama. Kot nepristranski posrednik bom Parlament in Svet obravnaval enakopravno ter ustrezno zagotavljal informacije in dokumente, pri čemer bom spoštoval njune institucionalne pravice in obveznosti iz Pogodb EU.

V skladu z okvirnim sporazumom se zavežujem, da bom storil vse, kar je v moji moči, da se bomo na resolucije Evropskega parlamenta v okviru mojega resorja odzvali v treh mesecih. Ponovno izvoljena predsednica je v svojih političnih usmeritvah izrazila zavezanost okrepitvi sodelovanja Komisije pri resolucijah Parlamenta na podlagi člena 225 s sodelovanjem komisarjev v strukturiranih dialogih s parlamentarnimi odbori o teh resolucijah. Zavežujem se, da bom ta dialog zagotovil na področjih, ki so v moji pristojnosti. Kot sem že ravnal v številnih formalnih in neformalnih stikih s Parlamentom, se bom še naprej srečeval s poslankami in poslanci, sprejemal njihova pisma in vprašanja ter jih obravnaval po svojih najboljših močeh in čim hitreje. Zame osebno, pa tudi za uspeh našega dela je bilo pomembno, da sem pred in med pogajanja na konferenci COP28 ter v zvezi z vsemi drugimi zadevami v okviru mojih odgovornosti proaktivno sodeloval z Evropskim parlamentom v celotnem političnem spektru, s čimer bom tudi nadaljeval. Spremljal bom izvrševanje in izvajanje politik v moji pristojnosti ter o tem obveščal pristojne parlamentarne odbore.

Glede na svoje izkušnje, ki sem jih pridobil kot izvoljeni član nizozemskega senata od leta 2011 do leta 2017 in pozneje kot minister za finance, minister za zunanje zadeve in podpredsednik vlade ter zdaj kot evropski komisar, se dobro zavedam pomena dobrih delovnih odnosov in rednih stikov. Zato je temelj mojih prizadevanj vedno proaktivno navezovati stike s poslanci Parlamenta, graditi zaupanje in si skupaj prizadevati za široko podporo. V mojih preteklih izkušnjah je to pripomoglo k doseganju rešitev ne le v rednih zakonodajnih postopkih, temveč je omogočilo vzpostavitev potrebnega zaupanja in spoštovanja, ki sta še toliko bolj potrebna v izrednih razmerah ali pomembnih političnih odločitvah, kot so obravnavanje pandemije COVID-19, zagotavljanje podpore Ukrajini in odpravljanje posledic vojne agresije Rusije.

Če bom potrjen za komisarja, pričakujem izzive, ki bodo terjali iskanje rešitev in dogovore. Gre za trenutke v politiki, ko lahko odprta, zaupanja vredna in spoštljiva izmenjava mnenj pomaga pri opredeljevanju skupnih izhodišč. Moja vrata so bila in ostajajo odprta. Vesel sem, da ste me mnogi že uspešno preizkusili v tej zavezi, ki sem vam jo dal pred enim letom.

Ponovno izvoljena predsednica pod sloganom sodelovanja za Evropo, bliže Evropejcem in Evropejkam z novim kolegijem oblikuje Komisijo, bolj prisotno na terenu, pogosteje in v več regijah. To agendo popolnoma podpiram.

Evropski parlament kot edina institucija, ki jo neposredno izvolijo državljani in državljanke vseh 27 držav članic, zastopa ta edinstven glas. Zavezujem se, da bom redno obiskoval države članice, in kadar koli bo to mogoče, se želim z državljani in državljanke sestati na lokalni ravni – v mestih, vaseh, na podeželju in oddaljenih območjih – ter z vami razpravljati o njihovih potrebah in ciljih. Takšne izmenjave so me v mojih preteklih vlogah v javnih službah in trenutno kot evropskega komisarja najbolj obogatile in so bile najbolj usmerjene v prihodnost. Dialog, spoštovanje in duh iskrenega sodelovanja so zame ključni pri uresničevanju javnega interesa. Zavezujem se, da bodo moje vodilo v sodelovanju z vami na področju podnebja, ogljične nevtralnosti, čiste rasti, obdavčitev in širše.

Vprašanja Odbora za ekonomske in monetarne zadeve

Obdavčitev dohodkov pravnih oseb in boj proti davčnim goljufijam, davčnim utajam in izogibanju davkom

3. Kako nameravate podpreti konkurenčnost v EU z davčnimi politikami, da bi zmanjšali stroške izpolnjevanja davčnih obveznosti in davčno breme, zlasti za manjša podjetja, hkrati pa nadaljevali boj proti davčnim goljufijam, davčnim utajam in izogibanju davkom? S katero strategijo nameravate doseči soglasje v Svetu za sprejetje skupnih pobud EU za obdavčitev dohodkov pravnih oseb, kot so DEBRA, HOT in BEFIT, ter predlogov za preprečevanje izogibanja davkom, kot je boj proti zlorabam slamnatih podjetij v EU? Ali boste pripravili predlog, s katerim bi zagotovili, da digitalna sredstva in valute ne bodo postali sredstvo za davčno utajo ali izogibanje davkom?

Če bom potrjen za komisarja, si bom prizadeval za davčne pobude na ravni EU, ki bodo imele ključno vlogo pri podpiranju konkurenčnosti, blaginje in socialne pravičnosti Evrope, hkrati pa si bom nadalje prizadeval za boj proti davčnim goljufijam, davčnim utajam in izogibanju davkom.

Trajnostna blaginja in konkurenčnost Evrope sta v ospredju politične agende Evropske komisije za prihodnja leta. Da bi to dosegli, bi moralo poslovanje v Evropi postati lažje in hitrejše, zlasti za mala in srednja podjetja. Zato bodo vsi komisarji in komisarke zadolženi za zmanjšanje upravnih bremen in povečanje poenostavitve. Pri uresničevanju te agende nameravam dati prednost delu, ki je potrebno za poenostavitev in konsolidacijo obstoječih pravil EU o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb. Dobro delujoč notranji trg je ključnega pomena za našo konkurenčnost in bistveno je, da sledimo razvoju konkurenčnih svetovnih trgov. V ta namen bo pomembno, da se po potrebi obravnava razdrobljenost na področju zakonodaje o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb v EU. V skladu s svojo poslanico bom nadaljeval delo v zvezi z reformo obdavčitve dohodkov pravnih oseb, da bi poenostavili zakonodajni okvir in odpravili ovire, ki omejujejo zmožnost naših podjetij za širitev in čim boljše izkoriščanje notranjega trga.

Začel bom s stresnim testiranjem sedanjega pravnega reda EU na področju davkov, da bi opredelili in odpravili nedoslednosti, kot so prekrivanja, protislovja ali zastarela pravila, npr. z izvajanjem ocen obstoječe zakonodaje, da bi preverili uspešnost, učinkovitost, ustreznost, skladnost in dodano vrednost veljavnih direktiv o neposrednih davkih. Komisija je doslej začela oceniti dve direktivi na področju neposrednega obdavčevanja, in sicer direktive proti izogibanju davkom in direktive o upravnem sodelovanju. To bo del širše agende za prečiščenje pravnega reda EU na področju neposrednega obdavčevanja, kjer je to potrebno, ter za večjo poenostavitev in zmanjšanje bremena v skladu z zavezo predsednice, da se obveznosti poročanja zmanjšajo za vsaj 25 %, za mala in srednja podjetja v EU pa za 35 %. Ta pregled direktiv bo omogočil opredelitev morebitnih prekrivanj ter tudi vrzeli in področij, na katerih bi zakonodaja lahko imela koristi od jasnejšega besedila ali okrepljenih določb.

Boljše delovanje notranjega trga pomeni tudi vzpostavitev davčnega okvira, ki je odporen na davčne goljufije, davčne utaje in izogibanje davkom. Ker se tehnologije in okoliščine nenehno razvijajo ter ponujajo nove priložnosti za izogibanje davkom in davčno utajo, nameravam še naprej spremljati izvajanje in izvrševanje zakonodaje EU o neposrednih davkih. Svetovni sporazum o mednarodni davčni reformi, ki uvaja globalno minimalno dejansko davčno stopnjo za velike skupine družb, predstavlja zgodovinski mejnik. Poleg zbiranja davčnih informacij je bistvenega pomena odprava ali zmanjšanje davčnih vrzeli. V zvezi s tem lahko EU davčne uprave podpre z izmenjavo dobrih praks in razvojem strogih metodologij za izračun davčnih vrzeli.

Poseben zakonodajni postopek, pri katerem je potrebno soglasje med državami članicami, predstavlja izziv pri oblikovanju davčne politike EU. Za države članice ostaja pomembno, da ohranijo suverenost nad zadevami, ki neposredno vplivajo na njihova gospodarstva in državne blagajne. To tudi pojasnjuje, zakaj niso naklonjene možnosti, da bi se za odločanje Sveta o davčnih zadevah uporabljajo glasovanje s kvalificirano večino. Če bom

potrjen za komisarja, si bom po najboljših močeh prizadeval za nadaljnje doseganje rezultatov v zvezi s predlogi na področju obdavčevanja dohodkov pravnih oseb z ustreznim sodelovanjem z vsemi državami članicami.

Opozoriti je treba, da so se države članice v mandatu prejšnje Komisije soglasno dogovorile o več ključnih predlogih na področju neposrednih davkov, vključno z direktivama o upravnem sodelovanju 7 (digitalne platforme) in 8 (transakcije s kriptosredstvi), direktivo o zagotavljanju globalne minimalne davčne stopnje za mednarodne skupine v Uniji (drugi steber) in nedavno direktivo o hitrejši in varnejši davčni oprostitvi presežnih davčnih odtegljajev (FASTER).

Svet od leta 2022 ni dejavno razpravljal o predlogu za odpravo naklonjenosti zadolževanju v razmerju do lastniškega kapitala (DEBRA). Preučil bom pripravljenost držav članic, da v luči agende primarne konkurenčnosti novega mandata in ambicij glede razvoja unije prihrankov in naložb ponovno razmislijo o tej pobudi. Poleg tega si bom prizadeval za opredelitev inovativnih rešitev za skladen davčni okvir za finančni sektor EU, da bi podprli nadaljnje povezovanje finančnega sektorja, olajšali čezmejne operacije ter spodbudili digitalizacijo in inovacije. Komisija je že začela študijo o možnih načinih obdavčitve finančnega sektorja.

Predlog Poslovanje v Evropi: okvir za obdavčitev dohodkov (BEFIT) je dolgoročen projekt. Razvoj skupnega okvira za davek od dohodkov pravnih oseb v EU je že več let ključni cilj in bo še naprej prednostna naloga. V prihodnjih letih bomo morda morali ta predlog obravnavati z vidika naših izkušenj z drugim stebrom, ki je že začel spreminjati mednarodni davčni okvir.

Zavedam se težav pri razvrščanju, vrednotenju in upravljanju kriptosredstev. To lahko predstavlja izziv za davčne uprave, ki jih želijo pravično in učinkovito obdavčiti. Službe Komisije so sodelovale z državami članicami, da bi olajšali in spodbudili izmenjavo izkušenj in dobrih praks na tem področju. Skupaj z uredbo o trgih kriptosredstev (MICA), ki bo urejala izdajatelje kriptosredstev in ponudnike storitev, povezanih s kriptosredstvi, bo direktiva o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja (DAC 8) povečala davčno preglednost transakcij s kriptosredstvi ter zmanjšala tveganje davčnih goljufij, utaj in izogibanja davkom. Po potrebi smo pripravljene podrobneje preučiti ta vprašanja.

Sporazum OECD/G20 o vključujočem okviru za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička (IF) o prvem in drugem stebru

4. Sporazum drugega stebra OECD o 15-odstotni minimalni dejanski davčni stopnji vključuje izjeme, ki bi lahko omogočile agresivno davčno načrtovanje. Kaj boste storili, da bi ustrezno obravnavali preusmerjanje dobička podjetij in škodljivo davčno konkurenco v EU in v odnosu do tretjih držav, ob upoštevanju izjem iz svetovnega davčnega sporazuma? Ali namerava Evropska komisija pripraviti predlog, če kritična masa držav ne bo ratificirala sporazuma o mnogostranski konvenciji za prvi steber?

Preprečevanje agresivnega davčnega načrtovanja s strani velikih skupin družb je ključni cilj sporazuma drugega stebra ter se jasno odraža v vzorčnih pravilih OECD in direktivi EU o drugem stebru. Ta pravila so del obsežne reforme, katere cilj je z uvedbo globalne minimalne davčne stopnje preprečiti konkurenco na področju stopenj davka od dohodkov pravnih oseb.

Glede na zadnje podatke OECD ([The Global Minimum Tax and the taxation of MNE profit | OECD](#)) bo drugi steber po ocenah ustvaril prihodke v višini 155–192 milijard USD na leto (na podlagi podatkov za obdobje 2017–2020). Medtem ko se pričakuje, da bosta približno dve tretjini teh prihodkov izhajali neposredno iz minimalne obdavčitve, bo približno tretjina teh prihodkov po pričakovanjih izhajala posredno iz manjšega preusmerjanja dobička.

Le redkokdo bi pred petimi leti menil, da je globalni dogovor o zagotavljanju učinkovite minimalne obdavčitve multinacionalk mogoč. Izjeme so bile sestavni del dogovorjenega kompromisnega svežnja. Namen vsebinskih izjem je upoštevati primere, v katerih je tveganje agresivnega ravnanja omejeno zaradi povečane ekonomske vsebine. Sporazum že vsebuje postopno zniževanje in je bil skrbno dogovorjen.

Zdaj je ključnega pomena, da se čim več jurisdikcij spodbudi k izvajanju okvira drugega stebra. Komisija si prizadeva za spodbujanje drugega stebra na različnih forumih (OECD, ZN itd.). Na podlagi jurisdikcij, ki drugi steber že izvajajo ali so napovedale njegovo izvajanje, se pričakuje, da bo do leta 2025 za približno 90 % multinacionalnih podjetij, ki spadajo na področje uporabe, veljal novi minimalni davek. Vendar to ne zadostuje za ohranitev celovitosti sistema. Namesto tega je ključni parameter zagotoviti, da bo od leta 2025 tako imenovano

pravilo „varovalnega mehanizma“ (pravilo o prenizko obdavčenih dobičkih – UTPR) zajemalo davčne zavezance v jurisdikcijah, ki drugega stebra ne izvajajo, in privedlo do obdavčitve nizko obdavčenih. To je odločilni element okvira drugega stebra, ki lahko zagotovi, da pravila ne bodo delovala v škodo jurisdikcij, ki ta steber izvajajo.

V zvezi s tem bom vse zavezane jurisdikcije še naprej spodbujal k izvajanju pravil ali k hitremu sodelovanju pri učinkoviti izmenjavi informacij, da bi omogočili uporabo drugega stebra tistim, ki so se mu pridružili. Ključnega pomena bo, da se pravila uporabljajo enotno in usklajeno. Vsa nedavna prizadevanja v okviru OECD in vključujočega okvira gredo v to smer. Če bom potrjen za komisarja, bom sodeloval z vsemi glavnimi akterji, zlasti z Združenimi državami Amerike. Nenazadnje bodo morale države članice v primeru izogibanja pravilom, na primer netočnega ali celo goljufivega poročanja, uporabiti svoja pooblastila za ocenjevanje in izvrševanje, da bi se zagotovilo nemoteno delovanje drugega stebra.

Opozoriti želim tudi, da si Komisija poleg drugega stebra še naprej prizadeva za obravnavanje agresivnega davčnega načrtovanja, na primer s predlogom UNSHELL, ki je v obravnavi na Svetu od leta 2021.

V zvezi s prvim stebrom priznavam, da je nujno potrebna pravična in učinkovita obdavčitev digitalnega gospodarstva. Sedanja mednarodna davčna pravila so bila zasnovana za fizično prisotna podjetja in ne zajemajo ustrežno vrednosti, ustvarjene z digitalnimi poslovnimi modeli. Komisija odločno podpira delo OECD, ki se izvaja po nalogu vključujočega okvira G20, saj je večstranska rešitev boljša od raznolikih nacionalnih rešitev. Temu cilju, ki ga tudi osebno podpiram, se je sprva pridružilo približno 140 jurisdikcij.

Večstranska konvencija OECD je pripravljena in razprave o njej so zaključene. Zdaj moramo doseči dogovor o znesku B (poenostavitev nekaterih pravil o določanju transfernih cen), da bi se lahko sprostil celoten sveženj. Kot je razvidno iz ponavljajočih se odlogov dogovora, je to zahtevna naloga. Vendar menim, da glede na to, kar je že bilo doseženo, ta naloga ni nemogoča.

Še naprej ostajam v celoti zavezan večstranskemu pristopu k obdavčitvi digitalnega gospodarstva. V interesu svetovne skupnosti bi bilo zagotoviti hitro in usklajeno rešitev v okviru prvega stebra. Službe Komisije, pristojne za obdavčenje, imajo dejavno vlogo v razpravah o prihodnji Okvirni konvenciji ZN o mednarodnem davčnem sodelovanju, ki bo najverjetneje imela široko področje uporabe.

Poleg tega ne smemo pozabiti na bistveno delo, ki ga je opravila Skupina za kodeks ravnanja za obdavčitev podjetij na seznamu EU z jurisdikcijami, ki niso pripravljene sodelovati v davčne namene, kar odraža prizadevanja Komisije za spodbujanje mednarodnih standardov dobrega davčnega upravljanja na svetovni ravni. Zaradi teh prizadevanj je bilo v več kot 60 državah spremenjenih ali odpravljenih 160 škodljivih davčnih režimov. Komisija ima vodilno vlogo pri predlaganju sprememb meril EU za uvrstitev na seznam, ki se morajo stalno razvijati, da bi se lahko prilagajala novim izzivom. Priznavam potrebo po nadaljnjem boju proti davčnim zlorabam in si bom še naprej prizadeval za večje globalno usklajevanje na tem področju.

Okoljske obdavčitve

5. Kako boste v zvezi s svojima resorjema, torej podnebjem in obdavčitvijo, spodbudili obdavčitev za spodbujanje podnebnih ciljev in katere pobude boste uvedli za oceno davčnih politik na področju energije? Ali boste pripravili nov predlog direktive o obdavčitvi energije, v katerem bodo upoštevani predlogi iz Draghijevega poročila? Kako nameravate uskladiti cilj 90-odstotnega zmanjšanja emisij do leta 2040 v okviru sedanjih pogajanj Sveta o reviziji direktive o obdavčitvi energije? Ali boste v tem mandatu predlagali ukrepe za učinkovitejše obdavčenje letalskega in pomorskega prometa?

Trdno sem prepričan, da je obdavčitev ključni instrument oblikovanja cen za spodbujanje podnebnih ciljev. Deluje lahko kot katalizator preobrazbe ter posameznike in podjetja spodbuja k bolj trajnostnim odločitvam. Vendar okoljski davki EU trenutno niso usklajeni, kar povzroča nestabilnost na področju okoljske obdavčitve in obdavčitve ogljikovega dioksida v državah članicah. Ta neusklajenost povzroča zmedo in ogroža učinkovitost naših podnebnih politik. Če bom potrjen za komisarja, bom v dobrem položaju, da v zvezi z obdavčitvijo in podnebjem kar najbolje izkoristim razpoložljiva orodja in zagotovim usklajenost med davčno politiko in podnebnimi cilji. Da bi se obravnavalo to vprašanje, nameravam sodelovati v razpravah z državami članicami za bolj uravnotežen in usklajen pristop k okoljski obdavčitvi. S sodelovanjem lahko ustvarimo enakopravnejše konkurenčne pogoje in zagotovimo, da bodo vse države članice usklajene z našimi skupnimi podnebnimi in okoljskimi politikami. Lahko bi na primer povečali uporabo okoljskih davkov in zagotovili uveljavitev načela „onesnaževalec plača“.

Obdavčitev energentov in električne energije v EU zajema davke, ki presegajo področje uporabe direktive o obdavčitvi energije. V Draghijevem poročilu je poudarjeno, da so davki na energijo del širšega sistema pristojbin, dajatev in stroškov omrežja. Dobro se zavedam vpliva cen energije na konkurenčnost industrije EU in sem zaskrbljen zaradi njihovega vpliva na podjetja in gospodinjstva. Skupaj s komisarjem oziroma komisarko za energijo in stanovanjsko politiko bova preučila priporočila iz Draghijevega poročila, vključno z rešitvami, ki temeljijo na sodelovanju med državami članicami, z namenom okrepitve notranjega trga in zagotovitve, da davki, pristojbine in dajatve ne bodo negativno vplivali na cene energije in konkurenčnost industrije EU, hkrati pa bom podpiral cilje čistega prehoda.

Namen predlagane revizije direktive o obdavčitvi energije, zadnjega dela svežnja „Pripravljeni na 55“, ki še ni bil sprejet in o katerem trenutno potekajo pogajanja na Svetu in v Evropskem parlamentu, je posodobiti ta okvir ter ga uskladiti s podnebnimi in energetske cilji EU. Eden od ključnih vidikov je uvedba sistema razvrščanja, v katerem so proizvodi, ki bolj onesnažujejo okolje, bolj obdavčeni, s čimer se spodbuja uporaba čistejših energije, ter uvedba novih proizvodov, kot sta amoniak in vodik. Da bi se nadalje spodbujala uporaba električne energije, bi države članice lahko zmanjšale obdavčitev električne energije, ki se dobavlja električnim vozilom, letalom ali plovilom (z obale), na nič. Z revizijo se bo tudi posodobila struktura davčnih stopenj, omejile se bodo možnosti za nacionalne davčne oprostitve in odstopanja, ki omogočajo znižanja pod najnižje stopnje, ter zagotovila večja usklajenost po vsej EU, hkrati pa ohranila zmožnost držav članic za ustvarjanje prihodkov. Revizija direktive o obdavčitvi energije bo EU podprla pri doseganju njenih ciljev zmanjšanja emisij s spodbujanjem uporabe bolj trajnostnih goriv ali goriv iz obnovljivih virov, hkrati pa bo podpirala konkurenčno, socialno pravično in trajnostno rast v EU. Energetska kriza je pokazala na odvisnost EU od fosilnih goriv iz tretjih držav. Revidirana direktiva o obdavčitvi energije bo imela ključno vlogo pri podpiranju prehoda s teh uvoženih virov energije na energijo, ki se lahko proizvaja v EU, kot je energija iz obnovljivih virov, zaradi česar bo EU manj dovzetna za pretrese na mednarodnih trgih, povezane z oskrbo iz tretjih držav, in manj odvisna od zunanjih virov energije.

Komisija bo še naprej sodelovala s Svetom z namenom doseganja kompromisa, hkrati pa si bo prizadevala za ohranitev visoke ravni ambicij. Sprejetje revidirane direktive o obdavčitvi energije lahko prispeva k doseganju cilja 90-odstotnega zmanjšanja neto emisij do leta 2040.

Kar zadeva obdavčitev v letalskem in pomorskem sektorju, ne bom skrival pomena, ki ga pripisujem ukrepom v teh sektorjih. Da bi ohranili konkurenčnost evropskega gospodarstva na splošno, moramo v doseganje ciljev zmanjšanja svetovnih emisij vključiti vse sektorje. Sicer bo breme za tiste, ki niso izvzeti, preveliko. Namen predloga za revizijo direktive o obdavčitvi energije je odpraviti obvezno izjemo, ki se uporablja za letalsko in pomorsko gorivo. Ta sprememba bi morala omogočiti diferenciacijo davčnih stopenj po posameznih gorivih glede na njihovo okoljsko učinkovitost. Dala bi prednost trajnostnim letalskim gorivom ter trajnostnim in naprednim gorivom za ladje pred fosilnimi gorivi ter pomagala spodbuditi naložbe v proizvodnjo in dobavo trajnostnih goriv za prevoz v Evropi. Kot se je izkazalo, je to za nekatere države članice politično občutljiva tema. Zato je ukrepanje na mednarodni ravni ključnega pomena. Kar zadeva letalski sektor, Komisija odločno podpira pobude, kot sta projektna skupina za globalne solidarnostne dajatve in shema za poravnava emisij ogljika za mednarodno letalstvo pod okriljem Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO). Pričakujemo, da bo ICAO imela sistem, ki bo zajemal lete zunaj EGP in zagotavljal učinkovito zmanjšanje emisij. V ta namen je treba posebno pozornost nameniti bližajoči se skupščini ICAO leta 2025. V nasprotnem primeru bi Komisija morala predlagati razširitev sistema za trgovanje z emisijami na odhodne lete, kot je že navedeno v zakonodaji EU, da bi zagotovili, da bodo vsi gospodarski sektorji prispevali k podnebni nevtralnosti do leta 2050. Komisija podpira tudi sprejetje ambicioznega mehanizma za določanje cen toplogrednih plinov za pomorski sektor pod okriljem Mednarodne pomorske organizacije (IMO). Hkrati sistem EU za trgovanje z emisijami (ETS) že določa ceno za emisije CO₂ iz letalskega in pomorskega prometa in obravnava tveganje izogibanja.

Na področju potniškega prometa se trenutno obsežno uporabljajo ničelne stopnje DDV, zlasti za mednarodni zračni in pomorski promet, ne glede na njun vpliv na okolje. Čeprav priznavamo potrebo po uskladitvi trajnostnega prometa s poveztivostjo in cenovno dostopnostjo, je obdavčitev letalskega sektorja del širše razprave, ki jo je Komisija začela o prihodnosti DDV. Ta razprava zajema tudi posebne ureditve DDV, vključno s tistimi, ki se uporabljajo za potovalne agencije in prevoznike v potniškem prometu, kot je poudarjeno v poročilu Enrica Lette o notnem trgu.

Da bi se dopolnila prizadevanja za razogljičenje industrije, je mogoče tudi bolje izkoristiti orodja davčne politike za boj proti izgubi biotske raznovrstnosti in degradaciji okolja. Relativno majhen napredek na področju okoljske obdavčitve pomeni, da potrošniki trenutno kupujejo preveč proizvodov, ki onesnažujejo okolje, in ne prehajajo na čistejše alternative, kot so reciklirani proizvodi, kar bi bilo ekonomsko učinkovito in družbeno zaželeno. Podobno čista podjetja morda ne pritegnejo financiranja, medtem ko imajo podjetja, ki onesnažujejo okolje, koristi od

neučinkovito nizkih stroškov kapitala. Službe Komisije si prizadevajo za opredelitev vrzeli v politikah. Zato je prezgodaj, da bi se zavezali posebnim instrumentom politike, bodisi ukrepom mehkega prava, kot so priporočila, bodisi ambicioznejšim ukrepom, na primer uvedbi najnižjih ravni EU za okoljske davke, ki niso davki na energijo, vendar se lahko zavežem, da si bom odločneje prizadeval za tržne ukrepe pri celovitejšem reševanju okoljskih vprašanj.

Obdavčitev bo torej imela ključno vlogo pri doseganju podnebnih ciljev EU. Tesno bom sodeloval z vami, službami Komisije in državami članicami, da bi dosegli ravnovesje, ki bo odražalo naše okoljske ambicije ter gospodarske potrebe naših državljanov in državljanek, hkrati pa zagotavljalo konkurenčnost naše industrije.

Vprašanja Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane

6. Kako boste v okviru diplomacije EU na področju podnebnih sprememb zagotovili skupna prizadevanja vseh strani, zlasti velikih gospodarstev in gospodarstev v vzponu, da bi okrepili ukrepe za doseganje dolgoročnega cilja Pariškega sporazuma? Kaj so vaše prednostne naloge glede konference COP29? Katere konkretne ukrepe boste predlagali za nadaljnje ukrepanje na podlagi sporazuma na konferenci COP28 o prehodu s fosilnih goriv v energetske sektorju? V skladu z vašo poslanico se pričakuje, da boste zasnovali okvir EU za postopno odpravo subvencij za fosilna goriva. Kako nameravate ta okvir operacionalizirati, da bi izpolnili zahtevo iz 8. OAP, hkrati pa zagotovili energetske varnost in zmanjšali vse oblike odvisnosti?

Glavni cilj **podnebne diplomacije EU** je spodbujati ambicije in naložbe. Naše partnerske države želimo spodbuditi k opredelitvi in doseganju ambicioznih podnebnih ciljev, usklajenih s cilji Pariškega sporazuma. Uspešna prizadevanja EU za zmanjšanje emisij pomenijo, da danes ustvarimo le 6 % svetovnih emisij. Obravnavanje preostalih 94 % je bistveno za zaščito našega podnebja in planeta. Prihodnja posodobitev nacionalno določenih prispevkov držav bo ključna za doseg soglasja na konferenci COP28 v Združenih arabskih emiratih in pregleda globalnega stanja, dogovorjenega v Dubaju. S pomočjo drugih članic in članov kolegija bom prispeval k oblikovanju naše globalne podnebne in energetske vizije za konferenco COP30 v Braziliji in pozneje.

Konkretno bom spodbujal oblikovanje cen ogljika kot bistven element širše kombinacije politik za doseganje ciljev Pariškega sporazuma. Ustvari lahko tržne pogoje, ki krepijo poslovno upravičenost za razogljičenje in pospešujejo prehod, hkrati pa ustvarjajo prihodke, ki jih je mogoče ponovno vlagati v razogljičenje in prehod. Globalno oblikovanje cen ogljika bo pripomoglo tudi k ustvarjanju enakih konkurenčnih pogojev za podjetja. Sistem EU za trgovanje z emisijami je model za številne potencialne sisteme oblikovanja cen ogljika. Od svoje uvedbe leta 2005 je prispeval k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za več kot 47 % v zajetih sektorjih. Svoje izkušnje in znanje želimo deliti, da bi več držav spodbudili k izvajanju učinkovitih politik oblikovanja cen ogljika. Zato želim na podlagi obstoječega sodelovanja okrepiti naša prizadevanja za podporo partnerskim državam pri uvedbi trdnega oblikovanja cen ogljika in trgov ogljika v okviru širše mešanice podnebnih in energetske politik. Nedavno ustanovljena **projektna skupina za mednarodno oblikovanje cen ogljika in diplomacijo trgov ogljika**, katere pobudnik sem bil, bi lahko pomenila korenito spremembo glede zgoraj navedenih 94 % emisij. Tako kot za EU, bi lahko bilo tudi za druge oblikovanje cen ogljika najuspešnejši ukrep. Zanimanje obstaja, saj vse več držav, vključno z večino držav skupine G20, izvaja ali preučuje politike oblikovanja cen ogljika, tudi v odziv na mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah. Doslej je bilo vzpostavljenih že 75 instrumentov za oblikovanje cen ogljika, ki zajemajo 24 % svetovnih emisij. Vendar te politike pogosto karakterizirajo nizke ambicije, nizke cene in omejeno pokritost, medtem ko nekateri veliki onesnaževalci še vedno zaostajajo.

Predpogoj za kakršen koli smiseln pogovor z drugimi večjimi in nastajajočimi onesnaževalci je dober zgled in uspeh podnebnih ukrepov EU. **Mednarodna verodostojnost EU temelji na našem notranjem ukrepanju**, vključno z ukrepi iz svežnja „Pripravljeni na 55“, in viziji, ki smo jo ustvarili s predložitvijo priporočila za leto 2040. Dokaz, da ti ukrepi delujejo, omogoča doseganje notranjega političnega soglasja v drugih državah. Velika gospodarstva in gospodarstva v vzponu lahko zagotovijo tudi spodbudno regulativno okolje in spodbude za vključevanje industrije ter državljanek in državljanov, da bi pospešili zeleni prehod in sprožili odločitve o trajnostnih naložbah. Tovrstne ukrepe spodbujamo na vseh političnih ravneh s številnimi državami v okviru skupin G7 in G20, pa tudi z dvostranskimi zelenimi zavezništvimi, zelenimi partnerstvi, dialogi na visoki ravni, partnerstvi za pravičen energetski prehod ter prihodnjimi partnerstvi za čisto trgovino in naložbe. Uporabljamo tudi večstranske procese, kot so načrt skupine G7 za razogljičenje, podnebni klub in ministrski forum za čisto energijo. Partnerjem bomo še naprej pomagali, tudi finančno, pri preučevanju izvedljivosti konkretnih rešitev, prilagojenih njihovim posebnim razmeram. Poleg tega dejavno krepimo našo sosedsko politiko, trgovinsko politiko in mednarodna partnerstva na način, ki podpira zeleni prehod. Hkrati pa moramo še naprej podpirati države in skupnosti, ki so še posebej ranljive na podnebne spremembe in trenutno k svetovnim emisijam ne prispevajo veliko. To je tudi v našem interesu, saj v tesno povezanem svetu prilaganje podnebnim spremembam in krepitev

odpornosti nanje lahko pomagata obvladovati tveganje motenj na trgovinskih poteh in v svetovnih dobavnih verigah (vključno s hrano) ter prispevata k varnosti, odpornosti in stabilnosti EU.

Moje **prednostne naloge glede konference COP29**, ki so bile 8. oktobra dogovorjene z državami članicami na seji Sveta za ekonomske in finančne zadeve ter 14. oktobra s sklepi Sveta za okolje o konferenci COP29, so: (i) doseči ambiciozen in dosegljiv izid v zvezi z novim skupnim količinsko opredeljenim ciljem glede podnebne financiranja; (ii) zaključiti pogajanja o smernicah za operacionalizacijo člena 6 Pariškega sporazuma o mednarodnih trgih ogljika; (iii) ponovno potrditi globalno zavezanost izvajanju soglasja iz Združenih arabskih emiratov in postaviti temelje za naslednji krog nacionalno določenih prispevkov; (iv) okrepiti ukrepe za prilagajanje na učinke podnebnih sprememb, ter (v) vse pogodbenice pozvati, naj do konca tega leta predložijo prva dveletna poročila o preglednosti.

Kar zadeva **nadaljnje ukrepanje po konferenci COP28**, bom naše mednarodne partnerje, zlasti velike onesnaževalce, spodbujal, naj leta 2025 predložijo ambiciozne nacionalno določene prispevke, ki bodo temeljili na rezultatih pregleda globalnega stanja v zvezi z energetskim preходом. Našo politično, tehnično in finančno podporo bom prilagodil spodbujanju prehoda na čisto energijo in ambicioznega industrijskega razogljičenja držav v razvoju.

Na področju **subvencij za fosilna goriva** je ključni ukrep, ki bi jih lahko zmanjšal na usklajen način, dogovor o pregledu direktive o obdavčitvi energije. Zato bom še naprej sodeloval z državami članicami, da bi hitro našli skupno podlago za doseg dogovora. Neutrudna prizadevanja z državami članicami so pomembna, saj so za postopno odpravo teh subvencij pristojne nacionalne vlade. Poleg tega si bom prizadeval za izmenjavo dobrih praks in čim večjo preglednost na področju teh subvencij, da bi povečali pritisk, bodisi z izvajanjem nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov držav članic bodisi z revizijo uredbe o upravljanju. Ob tem bi rad omenil, da sem izpolnil svojo zavezo s prvega zaslišanja v Parlamentu pred enim letom, da bom pripravil popis na ravni EU, ter bom na tem področju še naprej sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za energijo in stanovanjsko politiko. Hkrati evropski semester in po možnosti prihodnje orodje za usklajevanje konkurenčnosti ponujata priložnosti za zagotavljanje dodatnih smernic državam članicam pri obravnavanju tega prednostnega vprašanja. Uvajamo tudi druge politike, ki bodo ovrednotile negativne učinke fosilnih goriv, zlasti novi sistem EU za trgovanje z emisijami za stavbni sektor, sektor cestnega prometa in dodatne sektorje (ETS2), skupaj z novim Socialnim skladom za podnebje, da bi podprli tiste, ki so izpostavljeni energijski in prometni revščini.

Cilj odprave subvencij za fosilna goriva je, da bi bil prehod stroškovno učinkovitejši in lažje izvedljiv. Z njim se bo zagotovila energetska varnost in zmanjšala odvisnost ter sprostila potrebna sredstva za naložbe v nizkoogljivne zmogljivosti. Če obstaja pomislek, da bi lahko odprava subvencij za fosilna goriva neupravičeno vplivala na gospodinjstva z nižjimi dohodki, se strinjam, da je treba nasloviti tudi to vprašanje, na primer s socialnimi politikami držav članic. Pogosto je najučinkovitejše orodje nadomestilo gospodinjstvom ali pomoč pri prehodu, ne pa ohranitev subvencij za fosilna goriva.

7. Katere konkretne ukrepe boste sprejeli za zagotovitev učinkovitega in pravočasnega izvajanja podnebne zakonodajnega okvira EU za leto 2030 ter za izpolnitev ciljev, določenih v njem? Kakšna je pri tem po vašem mnenju vloga čistega industrijskega dogovora? Kakšno je vaše stališče o ciljno usmerjeni spremembi uredbe o določitvi standardov emisijskih vrednosti CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila, ki je navedena v vaši poslanici? Kako boste zagotovili, da bodo regulativni in finančni instrumenti EU, vključno s Socialnim skladom za podnebje in Skladom za pravični prehod, podpirali pravičen prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo? Katere posebne ukrepe boste sprejeli zlasti v zvezi z EU ETS 2, da bi zagotovili zaščito ranljivih skupin pred zviševanjem cen energije, vključno s spremljanjem ustreznega izvajanja nacionalnih socialnih načrtov za podnebje in nacionalnih prihodkov iz ETS 2?

Posodobitev **nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov** je ključni proces, v katerem države članice določijo, kako bodo omogočile pravočasno izvajanje svežnja „Pripravljeni na 55“ in pomagale mobilizirati potrebne naložbe. Okrepil bom stike z državami članicami, da bi zagotovili čimprejšnje dokončanje nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov. Pri izvajanju teh načrtov nameravam tesno sodelovati z državami članicami, tudi v skupnih prizadevanjih z industrijo in socialnimi partnerji ter organizacijo razprav o tem, kako odpraviti pomembne ovire za prehod. Moj cilj bo olajšati sodelovanje in izmenjavo dobrih praks v zvezi s praktičnimi rešitvami za pospešitev prehoda ob hkratnem spodbujanju konkurenčnosti in podpiranju najranjlivejših. Evropski parlament bom podrobno obveščal z redno izmenjavo informacij.

Podnebni cilj za leto 2040, glede katerega bo Komisija kmalu pripravila zakonodajni predlog za ciljno spremembo evropskih podnebnih pravil, bo zagotovil večjo in dolgoročno gotovost za vlagatelje, da bi se podprle odločitve,

ki se zdaj sprejemajo v zvezi s proizvodnimi zmogljivostmi, infrastrukturo ali spretnostmi, s čimer bo prispeval tudi k pospešitvi ukrepanja in uresničevanju ciljev za leto 2030.

Dogovor o čisti industriji bo osredotočen na krepitev konkurenčnosti industrije EU in pospeševanje razogljičenja Evrope. Prizadevali si bomo za sklop pobud za poenostavitev upravnih postopkov za razogljičenje industrije, vzpostavitev okvira za razvoj vodilnih trgov in mobilizacijo zasebnih sredstev za prehod. Razvili bomo ukrepe, zlasti v zvezi z dostopnimi cenami energije, da bi odpravili eno od ključnih pomanjkljivosti konkurenčnega položaja EU, kot tudi akt o pospeševanju razogljičenja industrije, ki bo osredotočen predvsem na energetske intenzivne panoge, ter partnerstva za čisto trgovino in naložbe, ki bodo osredotočena na naše odnose s partnerskimi državami.

Za uresničitev cilja EU glede zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z letom 1990 in cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050, določenega v evropskih podnebnih pravilih, bodo potrebne ambiciozne politike in ukrepi za zagotovitev hitrega in zadostnega zmanjšanja emisij iz vseh sektorjev, vključno z znatnim deležem iz stavb in prometa. V zvezi s tem so v **standardih emisijskih vrednosti CO₂ za nove avtomobile in kombinirana vozila** določeni postopoma strožji cilji glede emisij CO₂, da bi se dosegel cilj 100-odstotnega zmanjšanja emisij od leta 2035 naprej. V političnih usmeritvah je navedeno: „*Da bi do leta 2050 dosegli podnebno nevtralnost, bodo potrebne številne inovativne tehnologije na različnih področjih, od mobilnosti do energije. Cilj podnebne nevtralnosti za avtomobile do leta 2035 na primer zagotavlja predvidljivost vlagateljem in proizvajalcem. Da bi dosegli ta cilj, bo potreben tehnološko nevtralen pristop, pri katerem bodo imela vlogo e-goriva. To bomo zagotovili s ciljno usmerjeno spremembo zakonodaje v okviru predvidenega pregleda*“. To je dodatno potrjeno tudi v moji poslanici. Komisija bo zato to ciljno usmerjeno spremembo obravnavala v okviru pregleda, predvidenega za leto 2026. Pri tem se bo upoštevala tudi potreba po e-gorivih v drugih sektorjih, kjer druge tehnološke alternative ne obstajajo, kot sta letalski in pomorski promet, ob upoštevanju njihovega predvidenega pomanjkanja, energetske intenzivnega proizvodnega procesa in predvidenih stroškov.

Naš **okvir za pravični prehod** mora biti primeren za naslednje faze podnebnega prehoda od trenutnega stanja do leta 2030 ter nato do leta 2040 in pozneje. Prva prednostna naloga bo zagotovitev uporabe sredstev iz instrumenta NextGenerationEU in sedanjega proračuna. EU ima celovit okvir financiranja, vključno s skladi kohezijske politike, zlasti Skladom za pravični prehod, ter mehanizmom za okrevanje in odpornost. To bo dodatno okrepljeno z uvedbo Socialnega sklada za podnebje. Skupaj si bomo prizadevali za enostavnejši, bolj osredotočen in odziven dolgoročni proračun, ki bo odražal evropske strateške prednostne naloge in našo ambicijo postati Komisija naložb. Čeprav ne morem prejudicirati naslednjega večletnega finančnega okvira, pozdravljam zavezo predsednice, da bo predvidela znatno povečanje sredstev za pravični prehod. Če bom potrjen, bom zagotovil, da bo tako povečanje namenjeno ranljivim delavcem in delavkam, podjetjem, državljanom in državljanom ter območjem, ki se soočajo z najtežjimi izzivi pri prehodu. Vsi bi morali imeti koristi od priložnosti, ki jih ponuja prehod, in nihče ne bi smel biti zapostavljen. Skupaj z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za ljudi, spretnosti in pripravljenost bova poskrbela, da bo Socialni sklad za podnebje pred uvedbo novega sistema trgovanja z emisijami za stavbni sektor, sektor cestnega prometa in dodatne sektorje (ETS2) zagotovil večje financiranje. Komisija bo sodelovala z državami članicami pri nacionalnih socialnih načrtih za podnebje, da se zagotovi poraba sredstev za podporo ranljivim gospodinjstvom, ranljivim mikropodjetjem in ranljivim uporabnikom prevoza.

Kar zadeva priprave na Socialni sklad za podnebje, si skupaj s posebno skupino strokovnjakov držav članic od leta 2023 že prizadevamo za njegovo hitro in učinkovito uvedbo. Instrument Komisije za tehnično podporo se trenutno uporablja za deset držav članic, da bi jih podprli pri vrednotenju učinkov ETS2, opredelitvi ranljivih skupin ter določitvi prilagojenih ukrepov in naložb za njihove prihodnje načrte. Izvršnega podpredsednika oziroma izvršno podpredsednico za ljudi, spretnosti in pripravljenost bom podpiral pri obveščanju Evropskega parlamenta o izvajanju Socialnega sklada za podnebje. V okviru „socialnega dialoga o podnebju“ lahko pristojni odbori Evropskega parlamenta dvakrat letno povabijo Komisijo, naj razpravlja o predloženih socialnih načrtih za podnebje, oceni Komisije, doseganju mejnikov in ciljev ter plačilih.

Kar zadeva uporabo prihodkov držav članic iz ETS2, bomo spremljali, ali bodo v celoti porabljeni za podnebne in socialne ukrepe, kot je določeno v revidirani direktivi o EU ETS.

Okrepil bom stike z državami članicami, da se ugotovi, kako odpraviti ozka grla, ter ponudi priložnosti za zagotovitev poštenega in pravičnega prehoda. Pri reviziji uredbe o upravljanju bom okrepil način, na katerega se obravnavajo vprašanja pravičnega prehoda. Prizadeval si bom zagotoviti, da bo pravični prehod vključen v naše politike za podporo razogljičenju, poleg tega bom sodeloval s preostalimi komisarji in komisarkami, da se zagotovi, da bo pravični prehod spodbujal kakovostna delovna mesta ter da bodo blago in storitve, ki jih naša MSP in gospodinjstva potrebujejo za prehod, dostopni in cenovno ugodni.

8. Katere konkretne nove ukrepe nameravate predlagati kot omogočitveni okvir za podporo doseganju novega cilja za leto 2040 in kako boste zasnovali podnebno strukturo EU za obdobje po letu 2030 na preprost, pravičen in stroškovno učinkovit način z ustreznimi finančnimi sredstvi? Kako boste zagotovili, da bodo vsi gospodarski sektorji vanj prispevali pravično in znanstveno utemeljeno? Kakšno je vaše stališče o prihodnjem razvoju sistema EU ETS? Kakšni bi bili vaši konkretni načrti za spodbujanje trajnih odvzemov ogljika in odvzemov ogljika na kopnem, poleg obsežnega in trajnega zmanjšanja emisij? Kakšno je vaše stališče glede določitve ciljev Unije glede odvzemov ogljika, vključno z ločenim ciljem za trajne odvzeme ogljika v okviru cilja za leto 2040? Katere konkretne ukrepe, zakonodajne ali tudi druge ukrepe, ter katere nove vire EU bi želeli predlagati v okviru novega evropskega načrta za prilagajanje podnebnim spremembam, da bi povečali odpornost družbe EU, vključno z ranljivimi skupinami, ekosistemi in gospodarstvom, ter se bolje prilagodili podnebnim tveganjem? Kako boste zagotovili, da se bo prilagajanje sistematično upoštevalo v vseh sektorskih politikah EU?

Komisija bo kmalu pripravila zakonodajni predlog za vključitev podnebnega cilja za leto 2040 v evropska podnebna pravila. Ambiciozen cilj za leto 2040 bodo morali spremljati omogočitveni pogoji, kot so pravičen in pošten prehod za ljudi, nižje cene energije, izboljšanje elektroenergetskega omrežja itd. Dogovor o čisti industriji bo prva priložnost za obravnavo omogočitvenih pogojev, s čimer se bo zagotovilo, da so podnebne ambicije lahko usklajene s konkurenčnostjo industrije.

Ko bo dogovor o cilju dosežen, bo Komisija lahko predložila predloge za **okvir podnebne politike za obdobje po letu 2030**. Zagotovil bom, da bo EU nadaljevala s svojimi prizadevanji, pri čemer bomo gradili na vzpostavljenem celovitem okviru politike, upoštevali pretekle izkušnje in poskrbeli, da bo pripravljena na leto 2040. Ko se približujemo podnebni nevtralnosti, vemo, da morajo prispevati vsi sektorji in da so potrebne številne tehnologije. Potrebujemo jasnost, ki jo zagotavlja cilj za leto 2040, da bi opredelili politike in zagotovili dolgoročno varnost naložbenih odločitev, kar bo prispevalo tudi k doseganju naših ciljev za leto 2030. Sodeloval bom s kolegi in kolegicami, da bi z dogovorom o čisti industriji omogočili doseganje cilja za leto 2040 ter zagotovili, da bo zasebne naložbe v naše skupne cilje konkurenčnega in razogljičenega gospodarstva EU mogoče ustrezno izkoristiti ter z evropskimi ukrepi zmanjšati tveganja. Vlagati moramo v ljudi, spretnosti in pravični prehod ter podnebno politiko uporabiti za povečanje blaginje ljudi. Oblikovanje cen ogljika prek sistema trgovanja z emisijami na ravni EU je bistveno za stroškovno učinkovite blažilne ukrepe in kot orodje financiranja, ki ustvarja prihodke za inovacije, ter za podporo ukrepom, ki koristijo najranjlivejšim skupinam. Skratka, dobro zasnovano oblikovanje cen ogljika obravnava tako okoljske kot tudi gospodarske in socialne cilje. To bo treba dopolniti s sektorskimi ukrepi, na primer v energetskem ali prometnem sektorju ali sektorju zemljišč, ter s širšim omogočitvenim okvirom politike, ki bo sektorske potrebe prehoda postavil v ospredje.

Komisija svoje predloge in priporočila za podnebno politiko pripravlja na podlagi temeljite ocene učinka v popolni skladnosti z zahtevami za boljše pravno urejanje. Ustrezno se upošteva tudi mnenje znanstvenega svetovnega odbora za podnebne spremembe. Naj poudarim, da se pri teh analizah uporabljajo najnaprednejša orodja za ekonomsko analizo, ki se veliko uporabljajo tudi v znanstveni literaturi in omogočajo, da se v celoti zajamejo gospodarstvo EU in njegovi različni sektorji, kot je bilo nedavno prikazano v oceni učinka podnebnih ciljev za leto 2040, ki jo je Komisija objavila februarja. To zagotavlja, da politične odločitve Komisije o vlogi različnih sektorjev temeljijo in bodo še naprej temeljile na poglobljeni analizi, ki je osnovana na znanstvenem pristopu in omogoča oblikovanje svežnjev politik, s katerimi se lahko na stroškovno učinkovit način ter pravično in uspešno dosežejo naši cilji. Pri teh prizadevanjih bom še naprej odprt za odkrit in pregleden dialog z vsemi sektorji, da bi naše podnebne cilje dosegli na uravnotežen in stroškovno učinkovit način.

Konkretno je treba v zvezi z **EU ETS** leta 2026 pregledati direktivo o EU ETS in sklep o rezervi za stabilnost trga. Pri tem se bo zlasti preučilo, ali naj se od leta 2028 ravnanje z odpadki vključi v EU ETS ter ali, kako in kdaj naj bi se vključili odvzemi in spodbudila uporaba zajetega ogljika v proizvodih, kot so goriva iz obnovljivih virov.

V pregledu leta 2026 se bosta določila kritje mednarodnih letov v sistemu trgovanja z emisijami od januarja 2027 in izvedljivost povečanja kritja v pomorskem prometu. Pregledu bo priložena ocena (tj. z dokazi podprta in v preteklost usmerjena ocena) direktive o EU ETS in sklepa o rezervi za stabilnost trga. Preučili bomo tudi, ali so potrebne prilagoditve EU ETS za doseg cilja za leto 2040. Usmeritev na področju EU ETS kot ene od temeljnih podnebnih politik EU je očitna.

Poudariti želim, da mora poglobljeno in trajno zmanjševanje emisij ostati naša prednostna naloga. Hkrati pa se s tem industrijam zagotavlja več gotovosti glede **vloge trajnih odvzemov ogljika** pri doseganju podnebnega cilja EU za leto 2040. V okviru politike za leto 2040 bomo ocenili, kateri sklop politik bo zagotavljal najboljše spodbude za zmanjšanje emisij in odvzeme ogljika. Za doseg 90-odstotnega neto zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2040 in podnebne nevtralnost do leta 2050 bo potrebna učinkovita politika odvzemov ogljika, kot je jasno

poudarjeno v sporočilu in priloženi oceni učinka. Poskrbel bom, da bo ob koncu mojega mandata ta politika vzpostavljena, hkrati pa bom skupaj z javnimi in zasebnimi partnerji podpiral zgodnji razvoj tega, kar naj bi sčasoma postalo enotni evropski trg za odvzeme ogljika. Industrije, kmetje ali gozdarji, ki zagotavljajo storitve odvzemov ogljika, bi morali biti nagrajeni, prizadevanja za zmanjšanje emisij pa ne bi smela biti ovirana.

Na področju **prilaganja podnebnim spremembam** so vse večje podnebne nevarnosti med največjimi tveganji za našo varnost in blaginjo, zato moramo okrepiti odpornost in pripravljenost EU na podnebne spremembe ter zmanjšati izpostavljenost našega gospodarstva in družbe. Za to so potrebna usklajena in okrepljena prizadevanja na ravni EU in držav članic. Sedanje politike in ukrepi ne sledijo vplivom podnebnih sprememb. Potrebujemo vgrajeno odpornost in obvladovanje tveganj. Načrtujem evropski načrt za prilaganje podnebnim spremembam, ki podpira države članice in zagotavlja, da so podnebna tveganja v celoti vključena v vse politike EU: od kmetijstva in kritične infrastrukture do gospodarstva, s posebnim poudarkom na ranljivih skupinah. Natančen obseg načrta bo določen v tesnem sodelovanju z deležniki. Na podlagi evropske ocene podnebnih tveganj in sporočila o obvladovanju podnebnih tveganj vidim jasno potrebo po večji usklajenosti pristopov med EU in državami članicami. To bi vključevalo dogovorjena izhodišča za ocenjevanje podnebnih nevarnosti in za določitev ravni sprejemljivega tveganja v odločitvah politike in naložbenih odločitvah. Pri vsakem predlogu bom upošteval posledice za upravno breme. V skladu s svojo poslanico bom ocenil potrebo po prihodnji zakonodaji na področju odpornosti proti podnebnim spremembam in pripravljenosti nanje, k čemur je pozval tudi Parlament v okviru nedavne razprave na plenarnem zasedanju in resolucije o poplavah. Zlasti bom skrbno preučil, kako zagotoviti, da bo zakonodaja na področjih politike, ki so še posebej izpostavljena podnebnim tveganjem, ustrezala svojemu namenu. Želim vsaj, da bi bila vsa sredstva, ki jih financira EU, zasnovana za prihodnost, med drugim s pristopi za krepitev podnebne odpornosti in načelom, da se ne škoduje bistveno.

Vprašanja Odbora za industrijo, raziskave in energetiko

9. Kako vidite svoj resor onkraj svoje poslanice in kakšna bi bila vaša zapuščina? Katere zakonodajne predloge in druge pobude boste kolegiju komisarjev predlagali v sprejetje v naslednjih petih letih, zlasti v prvih 100 dneh? Kako boste poskrbeli, da bodo ti predlogi in izvajanje obstoječe zakonodaje povečali evropsko konkurenčnost? Ali nameravate te zakonodajne predloge osnovati na namenskih ocenah učinka? Kakšni so vaši načrti, zlasti za čisti industrijski dogovor? Kako opredeljujete „čisto rast“? Kakšno vlogo bo imelo krožno gospodarstvo pri vašem delu? Kako nameravate nadzirati in podpirati izvajanje obstoječega pravnega okvira za doseganje ciljev za leto 2030 ter kateri načrti in ukrepi so predvideni za doseganje napovedanega cilja zmanjšanja emisij za leto 2040? Kako boste zagotovili, da bodo ti ukrepi delovali skupaj z industrijsko politiko EU?

Znanstveni podatki jasno kažejo, da so naša edina možnost ambiciozni podnebni ukrepi, če želimo zagotoviti, da bodo sedanje in prihodnje generacije uspešne. Posledice podnebnih sprememb, kot so dvig morske gladine, vse pogostejše poplave, ogrožena preskrba s hrano, zdravje ljudi in infrastruktura, občutijo vsi na svetu. Zaščita našega planeta in tudi naše blaginje pomeni, da morajo biti podnebni ukrepi tesno povezani z zagotavljanjem uspešnega in konkurenčnega gospodarstva ter podpiranjem pravičnega in poštenega prehoda za najbolj ranljive ljudi, regije in sektorje. Trdno sem prepričan, da so za to potrebni odločni ukrepi na nacionalni in mednarodni ravni, še toliko bolj v nemirnih in trdih časih, ki so verjetno pred nami. Zame to pomeni večjo vodilno vlogo, več odločnosti in tesnejše sodelovanje in verjamem, da to lahko dosežemo. Želim, da bi ob koncu svojega mandata lahko rekel, da smo zagotovili pot do podnebne nevtralnosti z določitvijo parametrov za vodilni položaj Evrope v gospodarstvu in preoblikovanjem naše politične agende za čisto rast v model, ki si ga bodo drugi po svetu želeli posnemati.

V zvezi z **zakonodajnimi in drugimi pobudami bom v naslednjih petih letih in zlasti v prvih 100 dneh** v skladu s političnimi usmeritvami sodeloval z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za blaginjo in industrijsko strategijo ter izvršno podpredsednico oziroma izvršnim podpredsednikom za čisti, pravični in konkurenčni prehod pri **dogovoru o čisti industriji**, ki bo okrepil konkurenčnost industrije EU in pospešil razogljičenje Evrope, kot sem podrobneje pojasnil v svojem odgovoru na vprašanje 7. Dogovor o čisti industriji bo moral ta področja obravnavati z usklajenim sklopom političnih pobud. Poslanice zajemajo več pobud, med drugim akcijski načrt za dostopne cene energije, akt o pospeševanju razogljičenja industrije, Evropski sklad za konkurenčnost, sveženj za kemijsko industrijo ali prihodnji industrijski akcijski načrt za avtomobilski sektor.

Smo pred odločilnim trenutkom za evropsko industrijo in raziskave. Ogroženi sta naša tehnološka vodilna vloga ter naša sposobnost odzivanja na industrijske izzive in dejavnega izkoriščanja novih priložnosti.

Oblikovanje cen ogljika v okviru EU ETS bo še naprej osrednjega pomena pri usmerjanju gospodarskih odločitev k stroškovno najučinkovitejšim ukrepom razogljičenja. Hkrati bo EU ETS še naprej ustvarjal prihodke, ki bi jih bilo treba uporabiti, zlasti prek sklada za inovacije, za pospešitev predstavitev in razširitve inovativnih podnebn

nevturalnih rešitev v številnih sektorjih (razogljičenje industrije, proizvodnja čistih tehnologij).

Vse te teme se nanašajo na **čisto rast**, ki zagotavlja gospodarsko blaginjo in blaginjo naših družb v okviru omejitev planeta s krepitvijo vodilne vloge na področju hitro rastočih čistih tehnologij. To pomeni, da je lahko človeška družba še naprej uspešna, ne da bi bile pri tem ogrožene blaginja prihodnjih generacij ali druge oblike življenja in ekosistemov. Taka rast ne more temeljiti na odvisnosti od fosilnih goriv. Čista rast zmanjšuje odvisnost od uvoza ter povečuje varnost in odpornost. Z operativnega vidika se lahko rast šteje za čisto, če prispeva k stabilizaciji podnebja, ohranja zdravje ekosistemov in habitatov, biotsko raznovrstnost ter čist zrak in vodo.

Krožnost je sestavni del čiste rasti. Z dobro zasnovanim krožnim gospodarstvom so na voljo velike priložnosti za konkurenčnost, od recikliranja surovin do okoljsko primerne zasnove, kar bo vplivalo na celotno dobavno verigo, vključno z ukrepi na strani povpraševanja po čistih izdelkih. Z določitvijo cene ogljika številne sektorje spodbujamo k večji krožnosti, pri čemer je sekundarna proizvodnja ogljično intenzivnega blaga običajno veliko manj energetska intenzivna kot primarna proizvodnja. V okviru načrtovanega pregleda sistema EU za trgovanje z emisijami bomo ocenili, kako spodbujati bolj krožno in trajnostno rabo ter ponovno uporabo ogljika v naših industrijah. Zagotovili bomo, da bodo politike, ki vplivajo na odpadke in konec življenjske dobe, oblikovane skladno s podnebnimi politikami. Med drugim bomo ocenili, ali naj se sežigalnice odpadkov vključijo v EU ETS ali ne, kar je tudi del načrtovanega pregleda za leto 2026.

Na začetku mandata, kot sem podrobneje opisal v odgovoru na vprašanje 7, bomo z **vklučitvijo cilja 90-odstotnega zmanjšanja neto emisij za leto 2040 predlagali spremembo evropskih podnebnih pravil**. Ko bo cilj uveljavljen, bodo v skladu s smernicami za boljše pravno urejanje vsem podnebnim zakonodajnim predlogom, ki bodo verjetno imeli znatne gospodarske, okoljske ali socialne učinke, priložene namenske ocene učinka. Poleg tega bi revizija uredbe o upravljanju z namenom njene poenostavitve in posodobitve podprla uresničevanje podnebnih ambicij za leto 2040 v smeri podnebne nevtralnosti in odpornosti.

Kot sem že navedel, bom zagotovil, da bo EU nadalje uresničevala svoje podnebne ukrepe, in sicer na podlagi že uveljavljenega celovitega svežnja politik in preteklih izkušenj ter z zagotovitvijo, da bo pripravljena na leto 2040. Pri tem bomo sprejeli ukrepe za zagotovitev konkurenčnosti industrije EU in pravičnega prehoda za vse. Pri teh prizadevanjih bom še naprej odprt za odkrit in pregleden dialog z vsemi sektorji, da bi naše podnebne cilje dosegli na uravnotežen in stroškovno učinkovit način.

Druga pomembna tema je **cilj zmanjšanja emisij CO₂ za avtomobile do leta 2035**, ki je podrobneje opisana v mojem odgovoru na vprašanje 7.

V prihodnje bom v skladu s svojo poslanico vodil delo na področju **evropskega načrta za prilagajanje podnebnim spremembam** in podpiral države članice, zlasti v zvezi s pripravljenostjo in načrtovanjem, ter zagotavljal redne znanstveno utemeljene ocene tveganja.

Ocenil bom tudi potrebo po **prihodnji zakonodaji o odpornosti in pripravljenosti na podnebne spremembe** ter predstavil možnosti. To bom storil na podlagi prve evropske ocene podnebnih tveganj, pri čemer sem se že ustrezno seznanil z razpravami v Parlamentu v okviru nedavne razprave o poplavih. Skrbno bom preučil, kako zagotoviti, da zakonodaja na področju prilagajanja ustreza svojemu namenu, in kako zmanjšati upravno breme. Za to bo treba tesno sodelovati z drugimi člani in članicami kolegija in ugotoviti, kako lahko racionaliziramo vse sektorske politike, npr. z opredelitvijo, kje države članice že poročajo o sektorskih informacijah s področja prilagajanja, pa tudi, ali lahko bolj uporabljamo satelitske informacije in morda umetno inteligenco. Na ta način bomo lahko opredelili sinergije, zblížali različna delovna področja sektorskega načrtovanja in poročanja ter opredelili morebitne odvečne dele. Hkrati pa je prilagajanje vse večji izziv in novo področje ukrepanja, zato bodo verjetno potrebne nekatere nove omejene dodatne zahteve za povečanje naše odpornosti na hitro rastoča podnebna tveganja.

10. Katere konkretne ukrepe boste predlagali za spodbujanje razogljičenja industrije, zlasti za energetska intenzivne panoge in sektorje, v katerih je težko zmanjšati emisije? katerim sektorjem in področjem bi bilo treba dati prednost in na podlagi katerih meril? Kakšna je po vašem mnenju vloga sistema za trgovanje z emisijami in sklada za inovacije? Katere ukrepe boste predlagali za zagotovitev dolgoročnih naložb v evropsko neto ničelno infrastrukturo? Katere konkretne ukrepe načrtujete zlasti za akt o pospeševanju razogljičenja industrije in kako menite, da je povezan z aktom o neto ničelni industriji, aktom o kritičnih surovinah in platformo STEP? Kako boste na splošno zagotovili, da bodo instrumenti podnebne politike še naprej zagotavljali ekonomske spodbude za zasebne naložbe v razogljičenje, hkrati pa krepili okvir za socialni in pravični prehod? Kako načrtujete prihodnji

okvir za zajemanje, transport in shranjevanje CO₂ in kako boste zagotovili zadostne spodbude za industrijo vzdolž celotne vrednostne verige zajemanja, uporabe in shranjevanja ogljika? Kakšni so vaši načrti za enotni trg za CO₂, zlasti za CO₂, ki izvira iz sektorjev, v katerih je težko zmanjšati emisije, ob upoštevanju konkurenčnosti EU? Kakšno je vaše stališče o tehnološko nevtralnem pristopu v zvezi s predvidenim pregledom uredbe o določitvi standardov emisijskih vrednosti CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila, kot je navedeno v vaši poslanici?

Spodbuda glede oblikovanja cen iz EU ETS skupaj z učinkovito zaščito pred tveganjem selitve virov CO₂ s pomočjo **mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM)** je naše glavno orodje za **razogljičenje industrijskih panog v EU**, saj določa ceno ogljika in zagotavlja enake konkurenčne pogoje v EU. Vendar doseganje podnebne nevtralnosti pomeni preseganje zanemarljivega zmanjšanja emisij. Potrebne so velike naložbe v tehnologije temeljitega razogljičenja, naše sedanje politike pa ne zadostujejo vedno za zagotovitev, da bodo te naložbe dobičkonosne. Zato si bomo morali prizadevati tudi za druge vzvode. **Dogovor o čisti industriji** je priložnost za okrepitev konkurenčnosti industrije EU in pospešitev razogljičenja Evrope ter je podrobneje opisan v mojem odgovoru na vprašanje 7. Prizadevali si bomo za sklop pobud v podporo razogljičenja sektorjev, v katerih je težko zmanjšati emisije, za vzpostavitev okvira za razvoj vodilnih trgov in mobilizacijo sredstev za prehod.

Povečanje razpoložljivosti cenovno dostopne čiste energije in dostopa do nje je horizontalni ukrep, ki bo koristil vsem industrijam, vključno z MSP. Hitrejša kot bo razogljičenje elektroenergetskega omrežja, hitreje bo naša industrija lahko izkoristila njegove prednosti. Vendar je za to potrebna pravočasna okrepitev omrežja in uspešna obravnava nestalnosti obnovljivih virov energije. Glede na pomen energetske intenzivnih panog v številnih vrednostnih verigah bo posebna pozornost namenjena pospeševanju in omogočanju njihovega razogljičenja in proizvodnje nizkoogljičnih proizvodov. Strateško pomembna je tudi nadaljnja krepitev vrednostne verige čistih tehnologij v EU na podlagi akta o neto ničelni industriji. Komisija bo predlagala tudi industrijski načrt EU za avtomobilski sektor, ki je eden od ključnih evropskih industrijskih gospodarskih sektorjev, ki bi moral izkoristiti priložnosti zelene in digitalne preobrazbe. Ključno vlogo imajo tudi horizontalni tehnološki dejavniki, kot so digitalne tehnologije, napredni materiali in krožne rešitve.

Ponovna vrnitev v **sistem EU za trgovanje z emisijami** je naš temeljni podnebni instrument. Razogljičenje industrije spodbuja na dva glavna načina: z določitvijo cene ogljika in ponovnim vlaganjem ustvarjenih prihodkov v rešitve za razogljičenje. To je sistem, ki deluje! Gre za tržni instrument, ki dosega zmanjšanje emisij, nagraduje ogljično najučinkovitejše panoge in stroške onesnaževanja z ogljikom usmerja nazaj v podnebne rešitve prek sistemov, kot je sklad za inovacije. Preučiti pa moramo, kako bo sistem EU za trgovanje z emisijami še naprej podpiral razogljičenje industrije po letu 2030, saj bi uspeh razogljičenja pomenil premik v svet, v katerem so emisije zelo nizke in kjer bi odvzemi ogljika imeli vlogo pri obravnavanju emisij v sektorjih, v katerih je težko zmanjšati emisije. Komisija bo do sredine leta 2026 ocenila več elementov, pomembnih za trajnostno industrijsko upravljanje ogljika. Razvila bo možnosti politike in podporne mehanizme za industrijske odvzeme ogljika ter se med drugim ukvarjala z vprašanjem, ali in kako jih upoštevati v EU ETS. Preučila bo, kako upoštevati zajemanje in uporabo ogljika, razvoj novih proizvodov ter kako obravnavati obračunavanje CO₂, shranjenega v sosednjih tretjih državah. S pregledom sistema EU za trgovanje z emisijami lahko preučimo, kako dodatno okrepiti njegovo vlogo pri financiranju zelenega prehoda.

Brezplačna dodelitev pravic do emisije v okviru EU ETS je bila v zadnjih letih vir naložb za industrijo in je pripomogla k preprečevanju selitve virov CO₂. Pravice ETS, ki se v ta namen ne uporabljajo več, bodo namesto tega prodane na dražbi, prihodki pa bodo namenjeni skladu za inovacije, pri čemer bo posebna pozornost namenjena projektom iz sektorjev mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (železo in jeklo, aluminij, cement, gnojilo, vodik).

Z uvedbo **ETS2** bo približno 75 % vseh evropskih emisij odvisnih od signala cene ogljika. Oblikovanje cen ogljika ima socialno razsežnost, zlasti v sektorjih ETS2, odgovornih za ceno fosilnih goriv, ki jih uporabljajo državljani in državljanke za ogrevanje svojih domov in za vožnjo svojih avtomobilov. Zato je ETS2 dopolnjen s Socialnim skladom za podnebje v višini 86,7 milijarde EUR, ki se financira iz prihodkov od prodaje pravic ETS2. Države članice morajo zagotoviti, da je podpora v okviru Socialnega sklada za podnebje glede na posebne nacionalne okoliščine natančno usmerjena k tistim, ki jo potrebujejo.

Izkušnje kažejo, da ima **sklad za inovacije** čedalje pomembnejšo vlogo pri financiranju razogljičenja industrije. Da bi nadaljevali uspeh sklada za inovacije, bomo spodbujali „dražbe kot storitev“ ali „nepovratna sredstva kot storitev“, da bi državam članicam omogočili financiranje projektov na njihovem ozemlju, ki jih pregleduje sklad za inovacije. Prizadeval si bom tudi za lažje združevanje sredstev EU in nacionalnih sredstev, da bi izkoristili prednosti enotnega trga.

Širše gledano bomo morali podvojiti svoja prizadevanja za mobilizacijo in spodbujanje zasebnih naložb, saj zgolj javno financiranje ne bo zadostovalo. S kolegi in kolegicami bom sodeloval pri povečanju trajnostnega financiranja, zlasti **financiranja prehoda**, da bi podprl razogljičenje industrije. Vseevropska energetska infrastruktura in z njo povezana infrastruktura za razogljičenje bosta bistvenega pomena za razogljičenje našega gospodarstva. Ključno je izvajanje obstoječega načrtovanja v okviru politike TEN-E, okvira trga električne energije in plina ter nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov. Spodbujanje razvoja čezmejne infrastrukture bo še naprej pomembno.

Tesno bom sodeloval z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za blaginjo in industrijsko strategijo ter izvršno podpredsednico oziroma izvršnim podpredsednikom za čisti, pravični in konkurenčni prehod z namenom prispevanja k novemu **aktu o pospeševanju razogljičenja industrije**. S tem aktom bomo preučili, kako najbolje zagotoviti dostop do trgov, spretnosti in dovoljenj ter dostop do financiranja in mobilizacijo finančnih sredstev kot ključnih dejavnikov v podporo industriji pri razogljičenju in razcvetu.

V zvezi z zajemanjem, transportom in shranjevanjem CO₂, zajemanjem in uporabo ogljika ter enotnim trgov za CO₂ si bom prizadeval za hitro izvajanje akta o neto ničelni industriji ter ukrepov, opredeljenih v strategiji za industrijsko upravljanje ogljika, objavljeni februarja lani, da se omogoči uvedba rešitev za zajemanje, uporabo in shranjevanje ogljika ter potrebne infrastrukture za doseganje cilja enotnega trga za CO₂ v Evropi. V zvezi z zajemanjem, transportom in shranjevanjem CO₂ bo Komisija izvedla ukrepe za podporo vrednostni verigi, upravljavcem shranjevanja CO₂ in pristojnim organom. Taki ukrepi vključujejo vzpostavitev dinamičnih tržnih mehanizmov, podporo in usmerjanje držav članic pri izdajanju dovoljenj, ter razvoj naložbenega atlasa območij shranjevanja CO₂. Kar zadeva odvzeme ogljika, bo Komisija razvila nadaljnje mehanizme politike in podperne mehanizme za povečanje odvzemov. To med drugim vključuje oceno, kako bi se lahko odvzemi s trajnim shranjevanjem upoštevali v okviru sistema trgovanja z emisijami, in oceno splošnih ciljev za odvzeme v okviru podnebnega cilja za leto 2040. Kar zadeva zajemanje in uporabo ogljika, bo Komisija preučila uporabo ogljika kot vira ter obravnavo zajemanja in uporabe ogljika v ETS. Komisija namerava v zvezi z infrastrukturo za transport CO₂ kot ključnim dejavnikom za vse tehnološke poti oblikovati mehanizem za načrtovanje omrežja in morda predlagati regulativni sveženj o transportu. Hkrati bo pripravila pravila za izračunavanje emisij, določila bo minimalne standarde za tokove CO₂ in oblikovala smernice za pomorski transport. Za vse tehnologije se predlagajo omogočitveni ukrepi, kot so naložbe in financiranje, ozaveščanje javnosti, raziskave in inovacije ter čezmejno sodelovanje. Pri doseganju teh ciljev bom tesno sodeloval z državami članicami, zlasti da bi pritegnili potrebne zasebne naložbe za vzpostavitev infrastrukture za CO₂.

V zvezi z načrtovanim pregledom **standardov CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila** glejte moj odgovor na vprašanje 7.

11. Katere ukrepe nameravate sprejeti za povečanje povpraševanja v EU po čisti tehnologiji, proizvedeni v Evropi, in kako boste podprli vrednostne verige EU za proizvodnjo čistih tehnologij, tudi z ukrepi na strani ponudbe? Kakšna raven in kombinacija zasebnih in javnih naložb sta po vašem mnenju potrebni in kako ocenjujete posebno vlogo finančnih instrumentov EU? Kako boste zmanjšali odvisnost EU, zlasti od Kitajske? Kakšen okvir boste predlagali za nadaljnje zmanjšanje in postopno prenehanje uporabe subvencij za fosilna goriva v okviru prizadevanj za zmanjšanje odvisnosti Evrope na tem področju? Kakšni so vaši načrti v zvezi z mehanizmom za ogljično prilagoditev na mejah? Katere ukrepe načrtujete za konkurenčnost evropskega avtomobilskega sektorja?

Inovacijski sklad EU ETS bo bistvenega pomena za spodbujanje čistih tehnologij v EU. Tako kot doslej bomo tudi v prihodnje pripravljali razpise, osredotočene na čiste tehnologije, vključno z njihovo proizvodnjo, z ustreznimi merili odpornosti v skladu s cilji akta o neto ničelni industriji. Predlogom projektov, predloženim skladu za inovacije, ki presegajo najnižje ocenjevalne pragove, opredeljene v razpisih, bo podeljen pečat suverenosti platforme STEP, uveden v okviru platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP), ne glede na to, ali predlog pridobi sredstva iz sklada za inovacije ali ne. Namen podeljevanja pečata je olajšati dostop navedenih projektov do drugih možnosti financiranja, tudi v okviru skladov kohezijske politike ter mehanizma za okrevanje in odpornost.

Kar zadeva **kombinacijo zasebnega in javnega**, bi bilo treba večino potreb pokriti z zasebnim financiranjem. Z drugimi besedami, zasebne naložbe terjajo poslovno utemeljitev. Da bi to lahko zagotovili, je ključnega pomena: prvič, izboljšati razširjenost trgov zasebnega kapitala, kot je predlagano v poročilih Lette in Draghija; drugič, povečati trajnostno financiranje, zlasti financiranje prehoda; in tretjič, zagotoviti bankabilnost čim več naložb v razogljičenje. Javno financiranje bi moralo biti omejeno na slednje cilje in tiste naložbe, pri katerih ni mogoče drugače zagotoviti bankabilnosti (na primer nekatere infrastrukturne naložbe).

Kadar je težava zasebnih naložb povezana z dostopom do financiranja, bi morali imeti finančni instrumenti prednost pred nepovratnimi sredstvi. Program InvestEU je pokazal dodano vrednost orodja EU za pritegnitev zasebnega financiranja.

Sklad za inovacije je še en primer dobro delujočega instrumenta za pritegnitev zasebnega financiranja za naložbe v bolj tvegane industrijske projekte. Iskanje boljših načinov za kombiniranje nepovratnih sredstev s finančnimi instrumenti lahko privede do stroškovno učinkovitejše uporabe javnega denarja in pospeši doseganje sklenitve finančne konstrukcije za podjetja. Ključnega pomena je tudi povečanje trajnostnega financiranja, zlasti za prehod in odpornost. Poleg tega bodo lažjanje razpoložljivosti informacij za podjetja in vlagatelje ter verodostojni načrti za prehod, usklajeni s podnebnimi pravili, prispevali k preusmeritvi finančnih tokov v podporo doseganja naših podnebnih ciljev in ciljev rasti.

Trgovinska politika ima pomembno vlogo pri podpori razogljičenja energetske intenzivnih industrij in diverzifikaciji industrij čistih tehnologij, povečanju izvoznih priložnosti, zaščiti pred nelegalno konkurenco ter zagotavljanju poštenih in enakih konkurenčnih pogojev. V zvezi s čisto tehnologijo se različni sektorji soočajo z različnimi izzivi v smislu svetovne konkurence, pri čemer jih lahko trgovinska politika podpre z odpiranjem izvoznih priložnosti, zaščito trga EU ali zagotavljanjem oskrbe, zlasti s kritičnimi surovinami. EU je neto izvoznica v nekaterih sektorjih neto ničelne industrije. Na primer, na področju vetrne energije ima industrija EU na podlagi podatkov za leto 2022 približno 30 % svetovnega tržnega deleža. Zato je tudi pri naši industriji pomembno spodbujati dostop do trgov tretjih držav.

Zmanjšanje odvisnosti EU pomeni spodbujanje naše lastne konkurenčnosti in inovacijske zmogljivosti doma ter partnerstvo za odpiranje novih trgov in virov dobave v tujini. Še naprej bomo tesno sodelovali s partnerji z namenom krepitev odpornosti dobavne verige, in sicer z dvostranskim sodelovanjem, kot v primeru delovne skupine EU-Japonska za dobavne verige, in večstranskim sodelovanjem (tj. v okviru skupine G7). Obstoječa orodja, kot je strategija Global Gateway, in nova orodja, kot so partnerstva za čisto trgovino in naložbe, bodo še okrepila ta prizadevanja.

Komisija je sprejela pomembne ukrepe za odpravo odvisnosti od Kitajske, vendar je v tej smeri treba narediti še več. Akt o neto ničelni industriji in akt o kritičnih surovinah se osredotočata na potrebo in sredstva za diverzifikacijo oskrbe s kritičnimi sestavnimi deli in materiali ter na potrebo po zadostni proizvodni bazi v EU. Prejšnji mesec smo predlagali tudi pravila za naslednjo dražbo vodika prek sklada za inovacije z izrecnimi merili, ki nam bodo omogočala oblikovanje naših raznolikih dobavnih verig, vključno s proizvodnjo elektrolizatorjev v EU. To je ključnega pomena za ohranjanje zanesljivosti oskrbe in varnosti podatkov. Dogovor o čisti industriji bi nam moral omogočiti nadaljnjo obravnavo tega vprašanja. Mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah bo prispeval k podnebnim ciljem EU, obravnaval vprašanja selitve virov CO₂, hkrati pa omogočil naložbe v razogljičeno industrijo EU. Svoje stališče glede **subvencij za fosilna goriva** sem navedel v odgovoru na vprašanje 6.

Če bom potrjen za komisarja, bom v zvezi z **mehanizmom za ogljično prilagoditev na mejah** pozorno spremljal njegovo celovito in pravočasno izvajanje tako v prehodnem obdobju kot pozneje. Sodeloval bom z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za blaginjo in industrijsko strategijo ter drugimi službami Komisije pri pripravi delegiranih in izvedbenih aktov, kot jih zahteva uredba o mehanizmu za ogljično prilagoditev na mejah. To bo zagotovilo nemoteno izvajanje mehanizma, hkrati pa bo upravno breme za vse udeležene akterje, zlasti za MSP, ohranilo na najnižji ravni. Zagotovil bom, da bo Komisija še naprej odprta za predloge deležnikov, tako za podjetja in nacionalne organe, pa tudi partnerje iz tretjih držav, saj si želimo čim bolj uspešnih in učinkovitih izvedbenih ukrepov. Zagotovil bom, da bo Komisija upoštevala vsa spoznanja, pridobljena v sedanjem prehodnem obdobju. Do konca naslednjega leta bomo Evropskemu parlamentu in Svetu predložili poročilo o pregledu. Poročilo bo vključevalo oceno morebitnih razširitev mehanizma na več blaga, morebitne razširitve obsega posrednih emisij na vse zajete sektorje, upravljanja mehanizma in mednarodnega učinka uredbe na države v razvoju, zlasti najmanj razvite države.

Nenazadnje je **konkurenčnost evropskega avtomobilskega sektorja** ključnega pomena za gospodarstvo EU, saj predstavlja več kot 7 % BDP ter neposredno in posredno zagotavlja približno 13 milijonov delovnih mest. Bistveno je, da se med tem prehodom določi ustrezen okvir za podporo konkurenčnosti industrije EU.

Standardi CO₂, tako za avtomobile in kombinirana vozila kot za težka vozila, trgu zagotavljajo dolgoročno gotovost in predvidljivost obsega potrebne preobrazbe v avtomobilskem sektorju. To usmerja naložbe v čiste tehnologije, razvoj novih vrednostnih verig v EU, infrastrukturo ter izpopolnjevanje in preusposabljanje delavcev. Drugi ukrepi za podporo uspešnemu prehodu na brezemisijsko mobilnost so že bili sprejeti in njihovo celovito

izvajanje bo ključnega pomena, med njimi so: uredba o infrastrukturi za alternativna goriva (za pospešitev uvajanja polnilne in oskrbovalne infrastrukture), uredba o baterijah (za zagotovitev, da so baterije, dane na trg EU, trajnostne in krožne skozi njihovo celotno življenjsko dobo), akt o kritičnih surovinah (za zagotovitev dostopa do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami) in akcijski načrt EU za omrežja (za zagotovitev posodobitve elektroenergetskega omrežja za vključitev elektromobilnosti). Potrebne bodo tudi nadaljnje pobude za podporo konkurenčnosti sektorja in če bom potrjen, bom zlasti sodeloval z drugimi komisarji in komisarkami pri dogovoru o čisti industriji, da bi sprostili naložbe, ustvarili vodilne trge za čisto tehnologijo in ustvarili pogoje za rast in konkurenčnost podjetij. Cilj akta o pospeševanju razogljičenja industrije bo usmerjanje naložb in nadaljnja podpora industrijam v tem prehodu, zlasti pospešitev s tem povezanih postopkov načrtovanja, razpisov in izdajanja dovoljenj. Nenazadnje bom pomagal komisarju oziroma komisarki za trajnostni promet in turizem pri razvoju industrijskega načrta EU za avtomobilski sektor.

Vprašanje Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

12. V vaši poslanici je navedeno, da boste dodatno okrepili okvir za socialni in pravični prehod. Sedanji okvir za pravični prehod v evropskem zelenem dogovoru je kombinacija instrumentov za usmerjanje, spremljanje in financiranje. Zaradi visokih stroškov energije in življenjskih stroškov ter vse večjih neenakosti bi morala EU vzpostaviti ambicioznejši in trdnejši okvir, vključno z zavezujočimi ukrepi, ter okoljsko in socialno razsežnost že od začetka obravnavati na dopolnjujoč način.

Katere konkretne zakonodajne ukrepe boste kot komisar za podnebje, ogliščno nevtralnost in čisto rast sprejeli za zagotovitev socialnega in pravičnega prehoda za vse? Katere ukrepe boste predlagali kot del okrepljenega okvira za pravični prehod in kako boste spodbujali razpoložljivost, dostopnost in cenovno dostopnost trajnostnih proizvodov in storitev? Kako boste prispevali k ustvarjanju trajnostnih kakovostnih delovnih mest, spoštovanju kolektivnih pogodb ter uveljavljanju pravic delavcev do obveščeniosti in posvetovanja? Kako boste v to vključili socialne partnerje?

Prehod ne bo uspešen, če ne bo pravičen. **V prejšnjem mandatu smo predlagali pomembne ukrepe, ki postavljajo pravičnost v središče evropskega zelenega dogovora**, pri čemer je bilo financiranje zagotovljeno in načrtovano zlasti prek Sklada za okrevanje in odpornost, Evropskega socialnega sklada plus, Sklada za pravični prehod in Socialnega sklada za podnebje. Priporočilo Sveta za zagotovitev pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost je državam članicam zagotovilo konkretne smernice o tem, kako obravnavati zaposlitvene in socialne vidike prehoda. Pomembne elemente pravičnosti, kot je boj proti energijski revščini, smo vključili v pobude, kot sta direktiva o energijski učinkovitosti in direktiva o energijski učinkovitosti stavb.

A storiti je treba še več. Tesno bom sodeloval z izvršno podpredsednico oziroma izvršnim podpredsednikom za čisti, pravični in konkurenčni prehod ter izvršno podpredsednico oziroma izvršnim podpredsednikom za ljudi, spretnosti in pripravljenost, da bi čim bolj povečali uporabo obstoječih instrumentov, kot so nacionalni energetske in podnebni načrti. V pregledu uredbe o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov bom preučil, kako so obravnavani izzivi in priložnosti v zvezi s pravičnim prehodom. Tesno bom sodeloval z drugimi komisarji in komisarkami v kolegiju z namenom zagotovitve pravičnega prehoda za vse in ustvarjanja ustreznih pogojev za podjetja, da bodo lahko dosegla naše skupne cilje, med drugim z olajšanjem spremljanja in izvajanja na terenu ter z analizo morebitnih vrzeli in doseganjem skupnih in proaktivnih nadaljnjih korakov.

Za pravičen in pošten prehod je ključnega pomena **financiranje**. Povečanje konkurenčnosti evropskih podjetij je povezano tudi z ustvarjanjem delovnih mest in opremljanjem ljudi za uspešno obvladovanje sprememb. Naložbe, potrebne za uspešen zeleni prehod, vključujejo naložbe za podporo ljudem in podjetjem pri prehodu. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti zagotavljanju priložnosti za preusposabljanje in izpopolnjevanje, ki jim bodo omogočile izkoristiti priložnosti in se soočiti z izzivi prehoda. Prva prednostna naloga bo zagotovitev uporabe sredstev iz instrumenta NextGenerationEU in sedanjega proračuna. Skupaj z drugimi komisarji in komisarkami bom zagotovil, da bo Socialni sklad za podnebje od svoje ustanovitve zagotavljal podporo ranljivim osebam, zlasti tistim, ki jih je prizadela energijska ali prometna revščina. Brez poseganja v razprave o naslednjem večletnem finančnem okviru podpiram zavezo predsednice v političnih usmeritvah za obdobje 2024–2029, da bo znatno povečala financiranje pravičnega prehoda v okviru dolgoročnega proračuna. Skupaj si bomo prizadevali za enostavnejši, bolj osredotočen in odziven dolgoročni proračun, ki bo odražal evropske strateške prednostne naloge in našo ambicijo postati Komisija naložb.

V zvezi z obsežnim vprašanjem **trajnostnih izdelkov in storitev** okvir za okoljsko primerno zasnovano trajnostnih izdelkov omogoča pospešitev pomembnega dela pri določanju standardov za izdelke, ki porabljajo energijo, s čimer se preprečuje prodaja izdelkov, ki povzročajo previsoke račune za energijo. Številne obstoječe zahteve je treba posodobiti, saj se razpoložljive tehnologije nenehno izboljšujejo. To delo bom v celoti podprl. Z določbami

o popravljivosti, pa tudi o splošni funkcionalnosti in preprečevanju nevarnih emisij bomo potrošnike zaščitili pred neupravičenimi stroški ter netrajnostne in škodljive izdelke še naprej umikali s trga. Hkrati bo posodobljeno označevanje z energijskimi nalepkami in označevanje trajnostnosti, podprto s prihodnjim digitalnim potnim listom EU za izdelke, potrošnikom omogočilo, da izberejo izdelke z najnižjimi skupnimi stroški lastništva in najnižjim okoljskim odtisom. Sodelovali bomo tudi z državami članicami z namenom izboljšanja nadzora trga in izvrševanja zahtev za okoljsko primerno zasnovano in označevanje z energijskimi nalepkami ter preprečevanja goljufij. Glede na bližajoče se izvajanje direktive o zelenih trditvah, v zvezi s katero trenutno poteka postopek soodločanja, si bomo prizadevali predlagati jasna pravila proti podnebnemu zelenemu zavajanju, hkrati pa bomo podjetjem in potrošnikom omogočili prepoznati podnebju prijazne izdelke. Za gradbene proizvode in ključne industrijske izdelke bomo zagotovili zanesljive informacije o podnebnem odtisu, s čimer bomo omogočili oblikovanje vodilnih trgov za evropsko industrijo. Pri obravnavanju cenovne dostopnosti trajnostnih izdelkov je bistveno upoštevati najranljivejše ter zagotoviti cenovno dostopnost blaga in storitev. Tesno bom sodeloval z drugimi komisarji in komisarkami, najprej s komisarjem oziroma komisarko za energijo in stanovanjsko politiko, da bi spodbudili cenovno dostopna in trajnostna stanovanja ter cenejšo in čisto energijo. Pri tem ima ključno vlogo Socialni sklad za podnebje. Skupaj s komisarjem oziroma komisarko za energijo in stanovanjsko politiko ter izvršno podpredsednico oziroma izvršnim podpredsednikom za čisti, pravični in konkurenčni prehod bomo preučili tudi obdavčitve in škodljive subvencije za fosilna goriva. Izboljšati moramo trenutne spodbude za opuščanje fosilnih goriv in preusmeriti ustrezne vire v naložbe za razogljičenje in pravični prehod.

Pri izvajanju pravičnega prehoda se bom držal načela, ki ga je predsednica določila v svojih političnih usmeritvah, da morajo biti „**ljudje in njihova delovna mesta [...] vedno v središču našega socialnega tržnega gospodarstva**, tudi med preoblikovanjem naše industrije in gospodarstva“. Prehod na podnebno nevtralnost bo še naprej ustvarjal dodatne potrebe po spretnostih, tako v novih „čistih“ sektorjih kot pri preoblikovanju obstoječih. Te dodatne potrebe se pojavljajo v razmerah stalnega pomanjkanja delovne sile in spretnosti ter vse večjih potreb po nadomeščanju zaradi staranja delovne sile. Z izvršno podpredsednico oziroma izvršnim podpredsednikom za ljudi, spretnosti in pripravljenost bom sodeloval pri prizadevanjih, da bi EU postala **unijska spretnosti**.

Prepričan sem, da pravičen prehod ni mogoč, če ne bomo prisluhnili tistim, ki se soočajo z največjimi izzivi. S **socialnimi partnerji** bom razpravljal o tem, kako premagati pomembne ovire za prehod in zagotoviti ustvarjanje visokokakovostnih delovnih mest. Z njimi bom zlasti sooblikoval **načrt za kakovostna delovna mesta**. Po potrebi bom podpiral tudi druge komisarje in komisarke pri zagotavljanju, da se obstoječe pravice EU na področju obveščanja delavcev in posvetovanja z njimi izvajajo in uveljavljajo v korist socialnega in pravičnega prehoda. Poleg tega bo Komisija še naprej zagotavljala finančno podporo projektom socialnih partnerjev, da bi zagotovila uresničevanje teh pravic na terenu in njihovo spremljanje sprememb, ki izhajajo iz prehoda.

Nenazadnje moramo obvladovati **podnebna tveganja** za zaščito in izboljšanje življenjskega standarda, boj proti neenakosti in zaščito ljudi. Na podlagi sporočila o obvladovanju podnebnih tveganj iz leta 2024 si bom prizadeval za krepitev pravične odpornosti v okviru prihodnjega evropskega načrta za prilagajanje podnebnim spremembam. V sodelovanju z drugimi komisarji in komisarkami bom preučil potencial orodij na ravni EU, ki lahko nosilec odločanja pomagajo pri vključevanju informacij o podnebnih tveganjih v njihove demokratične postopke ter pri oblikovanju pravičnih politik za odpornost in socialno pravičnih politik za prilagajanje podnebnim spremembam.

Vprašanje Odbora za promet in turizem

13. Predsednica Ursula von der Leyen prihodnjemu komisarju za podnebje, ogljično nevtralnost in čisto rast naroča, naj podpre izvajanje obstoječega podnebnega pravnega okvira za leto 2030, vključno s prihodnjimi pregledi, ter naj zagotovi zadostne naložbe v evropsko neto ničelno infrastrukturo. Kako nameravate prispevati k pravilnemu in pravočasnemu izvajanju zakonodaje, povezane s prometom, hkrati pa zagotoviti enake konkurenčne pogoje za evropska prevozna podjetja, konkurenčnost evropskega prometnega sektorja ter visokokakovostna in privlačna delovna mesta v Evropi? Kakšna bi bila vaša strategija in časovnica za zagotovitev zadostnih naložb, tudi v neto ničelne tehnologije, goriva ter polnilno in oskrbovalno infrastrukturo za razogljičenje prometnega sektorja?

Promet je steber evropskega gospodarstva in temelj mobilnosti ljudi. Prometni sektor prispeva približno 5 % k BDP EU in zaposluje več kot 10 milijonov ljudi. Neposredno spodbuja rast v drugih sektorjih. Turizem – pri čemer je Evropa še vedno prva destinacija na svetu – je odvisen od poveztljivosti ter gonilo 3,5 milijona podjetij in 20,4 milijona zaposlenih.

Promet pa naši družbi in okolju prinaša tudi stroške. **Promet je edini večji sektor v gospodarstvu EU, v katerem so emisije še vedno višje kot leta 1990**, kar je v veliki meri posledica znatnega povečanja povpraševanja po

prevozu. Za uresničitev cilja EU glede zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 in cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050 bodo potrebne ambiciozne politike in ukrepi za zagotovitev hitrega in zadostnega zmanjšanja emisij iz vseh sektorjev, vključno s prometom. Kot je razvidno iz ocen učinka za cilje za leti 2040 in 2050, je treba emisije v prometu do leta 2050 zmanjšati za 90 %, da bi dosegli podnebno nevtralnost. Ta prehod na brezemisijsko mobilnost – bodisi za ljudi bodisi za blago – ponuja velike priložnosti za boljšo kakovost življenja z zmanjšanjem onesnaževanja, evropski industriji v vseh vrednostnih verigah pa omogoča nadaljnje inovacije in ustvarjanje visokokakovostnih delovnih mest. Ključnega pomena je okrepiti konkurenčnost naše industrije in ji pomagati, da prevzame vodilno vlogo v svetu, saj drugi trgi hitro napredujejo v smeri brezemisijske mobilnosti. Zeleni prehod bi bilo treba izvajati na način, ki ne ogroža poveztivosti in cenovno ugodnega dostopa do trajnostnih možnosti prevoza za vse državljane in državljanke EU temveč ju izboljšuje.

Pri uresničevanju različnih vidikov bom tesno sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za trajnostni promet in turizem.

V zvezi s tem je EU vzpostavila **celovit okvir za prehod**, ki temelji na načelu „onesnaževalec plača“, zato je zdaj bistvenega pomena, da se nadaljuje njegovo izvajanje. Kar zadeva cestni promet, standardi za emisije CO₂ za vozila določajo jasne cilje: cilj 100-odstotnega zmanjšanja emisij za nove avtomobile in kombinirana vozila ter mestne avtobuse, registrirane v EU od leta 2035, in cilj 90-odstotnega zmanjšanja emisij za težka vozila do leta 2040. Povpraševanje po brezemisijskih vozilih na svetovni ravni narašča, zato je treba še naprej spodbujati naložbe v tehnologije, infrastrukturo, spretnosti in razvoj novih vrednostnih verig, da bi okrepili konkurenčni položaj industrije EU pri globalnem prehodu na brezemisijsko mobilnost. V zvezi s tem sta stabilnost in izvajanje standardov CO₂ ključnega pomena, saj zagotavljajo jasno dolgoročno predvidljivost za izvedbo potrebnih naložb v sektorju. Kot je bilo napovedano v političnih usmeritvah in potrjeno v moji poslanici, bo uredba v okviru predvidenega pregleda ciljno spremenjena tako, da bodo e-goriva vključena v tehnološko nevtralen pristop. Poleg tega bo uvedba oblikovanja cen ogljika za cestni promet z **ETS2** dopolnila standarde CO₂ (ter druge politike, kot sta energijska učinkovitost in energija iz obnovljivih virov) z ekonomskimi spodbudami za naložbe. Pripravljeni smo januarja 2025 začeti spremljanje emisij in poročanje o njih. Komisija zagotavlja podporo državam članicam pri nemotenem začetku delovanja sistema in zagotavljanju enotnega izvajanja po vsej EU.

EU je uvedla tudi podporne ukrepe, vključno z uredbo o infrastrukturi za alternativna goriva in uredbo o baterijah, ki bodo zagotovili vzpostavitev potrebne polnilne infrastrukture za brezemisijska vozila po vsej Evropi ter dodatno povečali njihovo privlačnost za državljane in državljanke ter podjetja EU.

Za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev za industrijo EU bo Komisija uporabila tudi instrumente trgovinske zaščite, kadar je to upravičeno, kot je to storila s protisubvencijskimi ukrepi za električne avtomobile, uvožene iz Kitajske.

Povečana vloga **oblikovanja cen ogljika za letalstvo in njegova uvedba za pomorski promet** bosta izboljšala enake konkurenčne pogoje za razogljicene prometne rešitve v teh sektorjih, ki ostajajo ključnega pomena za mednarodne sektorje. Zato sistem EU za trgovanje z emisijami temelji na enaki obravnavi poti za vse letalske prevoznike in je nevtralen glede zastave za pomorski promet. Komisija si na mednarodni ravni prizadeva za povečanje ambicij s krepitvijo sheme za poravnavo in zmanjševanje emisij ogljika za mednarodni letalski promet (CORSIA) ter spodbuja sodelovanja tretjih držav. Hkrati sistem EU za trgovanje z emisijami vključuje zaščitne ukrepe za konkurenčnost naših letalskih prevoznikov. EU ETS dopolnjujejo drugi ukrepi za spodbujanje razogljicjenja letalstva, zlasti uredba ReFuelEU za letalstvo, zaveznitvo za brezemisijske zrakoplove ter industrijsko zaveznitvo za vrednostno verigo obnovljivih in nizkoogljicnih goriv.

V zvezi s **pomorskim prometom** uredba FuelEU za pomorstvo in razširitev EU ETS na sektor pomorskega prometa določata okvir za čisti prehod sektorja ter predstavljata znatne industrijske in konkurenčne priložnosti za celotno vrednostno verigo vodnega prometa v EU. S tem trdnim regulativnim okvirom in ukrepi EU za obravnavanje tveganja izogibanj je industrija EU v dobrem položaju, da postane vodilna na področju trajnostnega in digitalno izboljšanega ladijskega prometa. Komisija bo še naprej spremljala dejavnike, ki vplivajo na konkurenčnost sektorja, ter prihodnje priložnosti in izzive, povezane z njegovim energetskim prehodom. Komisarju oziroma komisarko za trajnostni promet in turizem bom pomagal pri razvoju pomorske industrijske strategije in prispeval k prizadevanjem za doseg celovitega sklopa ukrepov Mednarodne pomorske organizacije (IMO) za razogljicjenja ladijskega prometa do leta 2050.

Konkurenčnost evropskih prevoznih podjetij je odvisna od razpoložljivosti veččega in usposobljenega osebja. Komisarju oziroma komisarko za trajnostni promet in turizem bom pomagal pri odpravljanju pomanjkanja delavne sile v sektorju in odzivanju na izzive, povezane s preusposabljanjem in izpopolnjevanjem delovne sile po vseh

načinih prevoza. Če bom potrjen za komisarja, bom nacionalne organe in ustrezne deležnike podpiral pri krepitvi prizadevanj za zagotovitev, da ima delovna sila potrebne spretnosti za prilagajanje novim tehnologijam in inovacijam. Prav tako bom še naprej podpiral delo Pakta za spretnosti za obsežna partnerstva na področju avtomobilske industrije ter ladjedelništva in pomorske tehnologije. Programi in skladi, kot sta Evropski socialni sklad plus ter mehanizem za okrevanje in odpornost, predstavljajo pomembne priložnosti.

Inovacijski sklad EU ETS ima pomembno vlogo pri razogljičenju, hkrati pa ohranja konkurenčnost prometnega sektorja. Za letalstvo je bila vzpostavljena dodatna spodbuda v višini 20 milijonov pravic do emisije v ETS za pospešitev uporabe trajnostnih letalskih goriv. Za sektor ladijskega prometa je do leta 2030 na voljo 20 milijonov pravic iz ETS za podporo naložbam v tem sektorju. Naložbe v proizvodnjo trajnostnih alternativnih goriv, električnih trajektov, storitve obnove flote, da bi obstoječe ladje postale energijsko učinkovitejše, ali v uvajanje rešitev za pomoč pri vetrnem pogonu, ki jih je pripravila EU, so dobri primeri velikega potenciala pri združevanju učinkovitih podnebnih ukrepov z vodilnim položajem v industriji. Poleg inovacijskega sklada ETS lahko tudi sklad za modernizacijo, ki se med drugim financira s prihodki iz EU ETS, financira infrastrukturo za brezemisijsko mobilnost v 13 državah članicah z nižjimi dohodki. Države članice lahko prihodke iz ETS uporabijo za naložbe v podnebne ukrepe v prometnem sektorju. Nekatere države članice za te naložbe že uporabljajo znaten delež sredstev.

V zgodnji fazi svojega mandata bom podprl sprejetje celovitega **načrta za naložbe v trajnostni promet**, v katerem bo opredeljen strateški pristop za razširitev in prednostno obravnavo naložb v rešitve za razogljičenje prometa, zlasti za sektorje, v katerih je težko zmanjšati emisije, kot sta letalstvo in pomorstvo, ter zagotavljanje dostopa do poceni, trajnostne in zanesljive oskrbe z energijo. Pomembno je razviti vseevropske instrumente, da bi se izognili raznolikim nacionalnim instrumentom, ki bi lahko izkrivljali notranji trg ali ustvarjali subvencijsko konkurenco med državami članicami.

Poleg tega lahko čisti načini prevoza, kot je železnica, zagotovijo alternative za številna potovanja, tako za potnike kot za blago, in jih je treba bolje vključiti v prometni sistem.

Vprašanje Pododbora za davčne zadeve

Davčni okvir za finančni sektor EU

14. V vaši poslanici je navedeno, da boste opredelili inovativne rešitve za skladen davčni okvir za finančni sektor EU. Katere konkretne spremembe davčne politike EU boste predlagali, da bi i) dosegli ta okvir, ii) povečali zasebne naložbe ter zmanjšali izogibanje davkom in davčne utaje podjetij in posameznikov, iii) poenostavili davčni sistem, da bi zagotovili odpravo davčnih ovir za čezmejne naložbe in povečanje lastniškega kapitala pri financiranju podjetij, s čimer bi pospešili dokončanje unije kapitalskih trgov, ter iv) nadaljevali reformo obdavčitve dohodkov pravnih oseb v EU? Kakšna je po vašem mnenju vloga usklajevanja obdavčitve kapitala v okviru razvoja unije za varčevanje in naložbe, kot je predvideno v poročilu Enrica Lette?

Finančni sektor ima ključno vlogo v gospodarstvu. Poleg svoje pomembne vloge pri ustvarjanju delovnih mest (4,9 milijona v letu 2023) in BDP (618 milijard EUR ali približno 4,3 % BDP EU v letu 2022) zbira prihranke in jih preusmerja v obliki financiranja in naložb, ki se vračajo državljanom in državljanom ter podjetjem. Ta vloga posredovanja je ključna, pravilno delovanje finančnih storitev pa je bistvenega pomena za odporno gospodarsko rast prek učinkovitega financiranja naših gospodarstev, vključno z inovacijami. Zato je bistven gradnik evropske konkurenčnosti. Če bom potrjen za komisarja, si bom prizadeval za posodobitev davčnih pravil v podporo ključnim funkcijam, ki jih finančni sistem opravlja v gospodarstvu.

V mandatu prejšnje Komisije je bil storjen pomemben korak. Svet je sprejel direktivo FASTER (Faster and Safer Tax Excess Relief – hitrejša in varnejša oprostitev presežnih davkov) na področju postopkov za oprostitev davčnega odtegljaja. To je že zelo pomemben korak v pravo smer in odskočna deska za evropsko unijo prihrankov in naložb, kot je predvideno v političnih usmeritvah. S sistemom FASTER se bodo vlagateljem lažje in hitreje povrnili pri viru odtegnjeni presežni davki, s čimer se bodo izognili dvojni obdavčitvi. Vključuje tudi zanesljive postopke oprostitve za boj proti davčnim zlorabam v korist vlagateljev, finančnih posrednikov in davčnih uprav. S temi standardiziranimi postopki bodo vlagatelji prihranili približno 5,17 milijarde EUR na leto.

Vendar je treba storiti več. Zato si bom prizadeval za celovit pregled sedanjega davčnega okvira in predlagal reforme, kjer bodo potrebne. Na regulativni strani je bilo veliko storjenega za reševanje vprašanj, povezanih s prevzemanjem prevelikih tveganj v finančnem sektorju in blažitvijo posledic finančne krize. V prihodnje pa je prav tako pomembno zagotoviti, da bodo davčna pravila, ki se uporabljajo za finančni sektor, prispevala k razvoju

unije prihrankov in naložb EU ter krepila konkurenčnost EU.

Davčna pravila, ki se uporabljajo za finančni sektor, se po Uniji močno razlikujejo, pri čemer države članice uporabljajo številne in raznolike sektorske davke, kar povzroča zapletenost in izkrivljanje na enotnem trgu. Podjetja, ki poslujejo v finančnem sektorju EU, so poleg davkov, ki se uporabljajo za celotno gospodarstvo, kot so davki od dohodkov pravnih oseb, izpostavljena raznolikim neuskkljenim sektorskim davkom, vključno z davki na zavarovalne premije, dajatvami finančnih institucij, posebnimi davki na izplačane plače in davki na finančne transakcije. V EU so številne finančne storitve oproščene DDV. Ta oprostitev, ki je obvezna v skladu z direktivo EU o DDV, velja že več kot 40 let in je v nekaterih pogledih zastarela. Vse večje vključevanje digitalnih tehnologij v finančni sektor in širšo družbo dejansko povzroča nove storitve, ki ob sprejetju veljavnega davčnega okvira še niso obstajale. Ta oprostitev ne pomeni, da je finančni sektor prenizko obdavčen, saj je DDV za podjetja stroškovno nevtralen.

Če bom potrjen za komisarja, bom zagotovil, da bo razmislek o ustreznih pravilih za obdavčitev finančnega sektorja zajemal vse zgoraj navedene vidike, vključno z DDV, in ali nacionalna pravila o sektorskih davkih, ki se uporabljajo v državah članicah EU, ovirajo čezmejne operacije ter digitalizacijo, konkurenčnost in inovacije na enotnem trgu. V ta namen že poteka poglobljena študija za preučitev tega vprašanja. Ker to lahko pomeni spremembe davkov, ki so trenutno v celoti regulirani na nacionalni ravni, bo potreben širok razmislek, v katerega bodo vključene države članice in finančni sektor.

Glede na težave, s katerimi se soočajo zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi s tveganim kapitalom ali drugimi oblikami kapitala za rast pri dostopu do virov financiranja v EU, se zavežujem, da bom preučil različne možnosti za spodbujanje vlagateljev k naložbam v inovativna podjetja ali dejavnosti ob upoštevanju najboljših praks na svetovni ravni.

Za vsako novo pobudo ali predlog bodo potrebna temeljita posvetovanja, sodelovanje z vsemi deležniki in ocena različnih morebitnih možnosti. Če bom potrjen za komisarja, bom sodeloval tudi z drugimi povezanimi komisarji oziroma komisarkami in izvršnimi podpredsedniki oziroma izvršnimi podpredsednicami, pa tudi s Parlamentom, Svetom in deležniki.